

ALUMINIJ

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO

LJUDSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

ŠTEVILKA 1

JANUAR 62250 P. T. U. J
trg svobode 1

LETNIK XVII

POLOŽAJ ALUMINIJSKE INDUSTRIJE IN POLOŽAJ TGA KIDRIČEVO

V tem sestavku želim predočiti članom našega kolektiva položaj aluminijске industrije v Jugoslaviji in še posebej položaj naše delovne organizacije in naših temeljnih organizacij združenega dela, ker smatram, da je to v sedanjem trenutku neobhodno potrebno zaradi pravilne informiranosti delavcev v združenem delu ter zaradi poznavanja aktivnosti, ki

jih izvajajo predstavniki naše delovne organizacije, kakor tudi samoupravni organi za spremembo tega položaja. To je za tako spremembo gospodarjenja, ki bo ob maksimalnem prispevku znotraj delovne organizacije ter ob rešitvi tistih sistemskih ukrepov, ki pogojujejo sedanje stanje, omogočila normalno gospodarjenje naših temeljnih organizacij združenega dela.

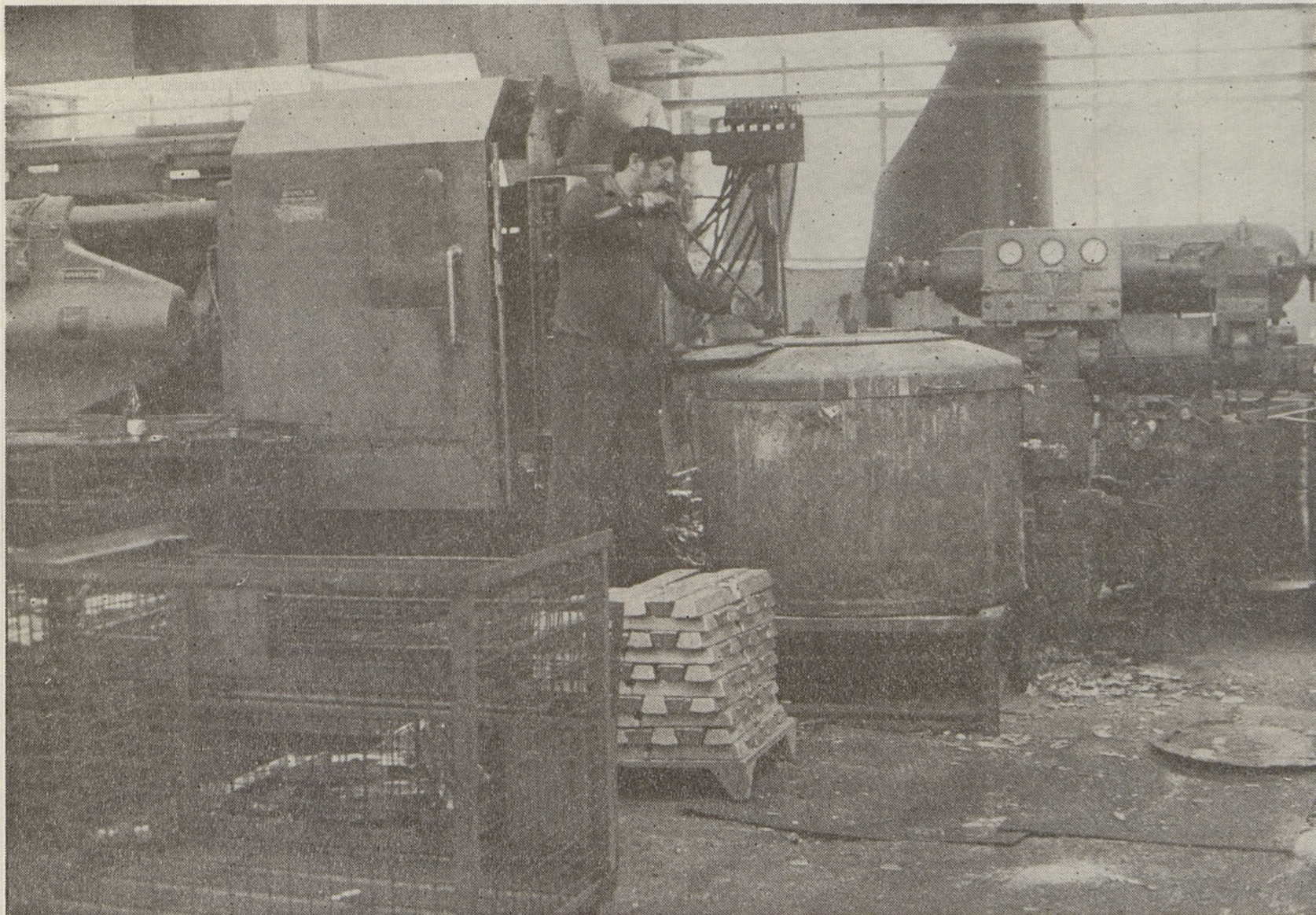
Problemi aluminijске industrije, mislim predvsem na primarno proizvodnjo aluminija, so že več let prisotni, vendar so v letošnjem letu prišli najbolj do izraza ter povzročili zaskrbljujoče stanje v proizvodnji aluminija, tako v kombinatih aluminija v Titogradu in Šibeniku, kot tudi v TGA Kidričevo.

Osnovni razlogi so naslednji:

1. Razvoj kapacitet za proizvodnjo boksita je v zadnjih letih dejansko stagniral, tako po količinski proizvodnji, kakor tudi po vprašanju kvalitete. Sprememba proizvodnje boksita iz dnevnega kopa v jamski kop je zahtevala stalno večje stroške in izredno hiter porast cen boksita po toni proizvedenega boksita, kakor tudi stalen porast strukturnega deleža

cen boksita v aluminiju. Tako je še pred nekaj leti bil strukturni delež ene tone boksita v ceni aluminija med 0,9—1 odst, sedaj pa 1,75 odst. Ti podatki veljajo za cene boksita na rudniku. K temu je prišteti še prevozne stroške, ki so v zadnjih letih ravno tako beležili zelo visok porast. Razen navedene cene boksita je

(Nadaljevanje na 3. str.)

Visokotlačni livni stroj

Vsemu kolektivu želim srečno Novo leto 1979,
mnogo uspehov in novih zmag v organizaciji
vašega kolektiva.

Leskovšek Franc - Luka

(LESKOVŠEK FRANC - LUKA)

Popravilo orodja

*Delavci delovne skupnosti SOZD UNIAL
čestitajo vsem delovnim ljudem delovne
organizacije*

Srečno in uspeha polno leto 1979!

Beseda urednika

Zaključili smo minulo leto 1978 ter smo že krepko v novem 1979. letu v katerega smo tudi v naši delovni organizaciji stopili s smelejšimi koraki ter v veliki želji, da se nam ustvarijo tiste najbolj čakane želje v smeri zvišanja storilnosti in produktivnosti dela. V prejšnji številki je tovariš Andrej Podbreznik dovolj jasno nakazal, v sestavku na naslovni strani, o novih velikih investicijah, od katerih razumljivo vsi še kako pričakujemo velike premike v smeri te proizvodnje, ki je bila nakazana oziroma, da bodo proizvodi iz nove livarne v mnogočem tuudi dokaj spremenili naše stanje.

Seveda pa se tukaj v prvi vrsti želim zahvaliti vsem, ki so ob Novem letu zaželeli tudi uredniškemu odboru mnogo uspehov, prav tako pa enako vsem, ki so tudi spregovorili kritično o našem delu, tudi z določenimi pikrimi pripombami, toda ne zamerimo jim, ampak si predvsem vsi skupaj v uredniškem odboru in svetu za izdajanje glasila »Aluminij« v bodoče želimo konkretnih pripomb in nasvetov ter morda celo napotkov za naše boljše delo, kar bo predvsem prišlo do izražaja, ko bo le steklo delo naše novo formirane (ko seveda bo) informativne službe v okviru delovne organizacije.

Ceprav smo v preteklem letu tudi v tej smeri le nekaj napravili — vsaj skromen korak naprej, pa to že zdaleč ne pomeni, da sedaj lahko mirno pričakujemo nekaj, kar bi naj prišlo samo od sebe, ker kaj takega tudi nikoli ne bomo pričakali.

Vsi v uredniškem odboru se zavedamo, da naše glasilo ne bo nikoli tako izpopolnjeno, da bi bili z njim zadovoljni prav vsi naši bralci, ker tega praktično nikjer ni. Vendar pa je želja v tej smeri, da se vsaj čimbolj približamo ciljem, ki si jih zastavljamo. Nedvomno bo v prihodnje s formiranjem navedene službe v okviru DO moralo priti do vidnejšega napredka, predvsem pa si tega najbolj vsi skupaj želimo v okviru SOZD »UNIAL«.

Ker je bilo nekaj pripomb na nagradno križanko, objavljeno v zadnji številki lanskega leta, naj omenim na kratko le to: vsekakor si želimo čimveč križank in raznih šal ter anekdot predvsem od naših bralcev iz DO, seveda pa to ni nikjer prepovedano tudi za zunanje sodelavce, saj vas vendar stalno prosimo, da nam posredujete čimveč svojih prispevkov — žal pa ni večjega odziva. O kvaliteti križanke ali o tem katera bo objavljena (če jih je seveda več), pa ne odloča sam urednik, ampak celotni uredniški odbor predvsem pa na predlog tehničnega urednika, ki tudi oblikuje glasilo in ima večkrat določene pripombe zaradi katerih je pač odločitev UO takšna kot je. Če pa je seveda okrog tega kaj spornega naj vsak svoje stališče pošlje na UO, da isti o tem razpravlja in odloča ali pa na svet za glasilo »Aluminij«, da se le-ta izreče o morebitnih napakah in greškah, ki se razumljivo pojavljajo pri vsakem delu in ne le pri izdajanju nekega glasila DO. Zato vas tudi stalno prosimo za vaše take ali drugačne pripombe ter predloge ali vaša kritična stališča do tega ali drugega problema v zvezi z izdajanjem glasila.

Glede nagrad — to je skromnih treh knjižnih nagrad pa samo to, da so le-te prispevali sodelavci našega glasila iz svojih knjižnih polic in zato tukaj ne gre za nekakšno nagradno križanko, saj je bila le bolj simbolična ob vstopu o novo leto 1979.

Prav gotovo bi morda imel še kdo kaj za omeniti glede kvalitete glasila in se naj zato oju-nači, kajti s pričetkom dela naše nove službe v smeri informiranja, bo marsikaj odpadlo in se spremenilo na boljše.

Še bi lahko govorili o mnogih zadevah, vendar je boljše če to prepustimo vam, da podate svoje ocene na naše dosedanje delo bodisi v taki ali drugačni obliki.

Lepo pozdravljeni in mnogo delovnih uspehov na delovnih mestih v tekočem letu!

Urednik

POLOŽAJ ALUMINIJSKE INDUSTRIJE IN POLOŽAJ TGA KIDRIČEVO

(Nadaljevanje s 1. str.)

potrebno upoštevati da proizvajalci aluminija odvajamo še 2,5 odst. od cene aluminija za razvoj surovinske baze. Pri takšnih spremembah cen boksita in finansiranju razvoja surovinske baze razvoj proizvodnih kapacitet boksita po družbenem planu Jugoslavije zaostaja ter začenja predstavljati resen problem glede na izredno hitro rast kapacitet za proizvodnjo glinice. Doseženi nivo proizvodnje boksita je ton 2.000.000, medtem ko bi že v naslednjem letu dejansko bile spuščene v obratovanje glinice s skupno kapaciteto 1.600.000 ton. To pomeni, da se pričakuje velik manjko boksita v naslednjih letih saj je za takšne kapacitete glinice potrebno cca 4.500.000 ton boksita. Naša delovna organizacija je za enkrat pokrita z dobavami boksita iz lokacij rudnika Jajce in Rovinj ter računamo, da bo tudi v bodoče pokrita iz teh dveh lokacij. V ta namen se pripravlja 10-letni sporazum z Energoinvestom. Pri tem pa moramo poudariti, da bo pokrivanje TGA Kidričevo z boksitom možno le ob tem, da se poslabša kvaliteta boksita približno na 53 odst. Al_2O_3 ter 3-4 odst. silicija. To bo imelo za posledico, da bo naša cena glinice v strukturi cene aluminija še naraščala.

2. Izredno nagel porast surovin za proizvodnjo glinice je povzročal v zadnjih letih tudi hitro povečanje cen iste. Tako smo v naši delovni organizaciji še pred nekaj leti proizvajali glinico po 2.000-2.200 din/t, medtem ko je letošnja cena 4.280 din/t ter da se je strukturni delež 1 tone glinice spremenil od 12 do 13 odst. v ceni aluminija na cca 20 odst. do 21 odst. v letošnjem letu. Tu moramo poudariti, da je proizvodna cena glinice v TGA Kidričevo enaka kot v aluminijem kombinatu Titograd ter nižja kot v al. kombinatu Mostar, vendar je njen absolutni delež v strukturi cene aluminija izredno visok. To nam se najbolj pokaže predvsem pri izvozu glinice, kjer na mednarodnem tržišču dosegamo cene, ki komaj pokrivajo vloženo surovino, ne pa tudi ostalih proizvodnih stroškov, ali pa v izjemnih primerih le del teh stroškov.

3. Sedanje kapacitete za proizvodnjo aluminija v Jugoslaviji znašajo 180.000 ton s tem, da se bodo te kapacitete do leta 1980 povečale na cca 365.000 ton aluminija. Večina teh kapacitet je zgra-

jena z mednarodnimi krediti. Posledica tega je velik izvoz aluminija zaradi odplačila anuitet in mednarodnih aranžmajev. Tako, da se kljub navedenemu povečanju proizvodnje aluminija pričakuje pomanjkanje aluminija na domačem trgu ter v naslednjih letih uvoz manjkajočih količin aluminija.

še kot v Italiji. V povprečju so domicilne cene aluminija za 21,51 odst. nižje kot v razvitem svetu.

Naslednja skupna značilnost je cena glinice, ki pri jugoslovanskih proizvajalcih predstavlja 40 odst.-ni delež v strukturi cene aluminija. V razvitih deželah sveta je strukturni delež glinice cca 26

ganizacij potrošnikov aluminija. Tako tudi iz tega naslova, kakor iz prej navedenega, izhaja, da celotno breme razvoja primarne proizvodnje nosijo le delovne organizacije, ki se ukvarjajo s proizvodnjo glinice in aluminija.

2. Razen navedenih negativnih vplivov na gospodarjenje v TGA Kidri-

vrstno tehnologijo iznad normativov kot jih pri takšnih kapacitetah poznamo v svetu. Razlika v potrošnji energije v primerjavi z ostalimi proizvajalci v S.R.J. je 20 odst., kar ob upoštevanju cene el. energije, ki pa je za TGA Kidričevo 50 odst. višja kot pri ostalih proizvajalcih, postavlja našo delovno organizacijo v posebej neugoden položaj.

Naslednja značilnost, ki se veže na stanje kapacitet v TGA Kidričevo je njena produktivnost dela ter višji stroški vzdrževanja, kot je to primer pri ostalih na novozgrajenih delovnih organizacijah.

— Največji razkorak med pogoji gospodarjenja, ki so skupni vsem proizvajalcem v Jugoslaviji in našo delovno organizacijo je cena el. energije. Tako znaša 1 KWh el. energije za proizvodnjo aluminija z združevanjem sredstev za elektroenergetske objekte v TGA Kidričevo 34,60 para, v KAT Titograd 23,30 para in v TLM Šibenik 23 para. Takšne razlike v cenah el. energije, ob upoštevanju tehnološke zastarelosti, so razlog, da je v eni toni aluminija strošek el. energije naslednji:

KAT Titograd
3.262 din/t aluminija
TLM Šibenik
3.335 din/t aluminija
TGA Kidričevo
6.256 din/t aluminija
— Pomanjkanje dohodka in slabi rezultati v 9-mesečnem poslovanju so predvsem rezultat objektivnih pogojev gospodarjenja in v manjši meri subjektivnih vzrokov v delovni organizaciji. To pomeni, da je rešitev iskati na

(Nadaljevanje na 4. str.)

Proces proizvodnje glinice

Neugodni pogoji za proizvodnjo aluminija, ki so odraz visokih cen boksita, glinice, el. energije, stalno depasiranih cen aluminija na domačem tržišču ter velike zadolženosti aluminijevskih kombinatov so povzročili, da so vsi novozgrajeni aluminijevski kombinati v izgubi ter da se je po letošnjem 9-mesečnem obračunu priključila tej izgubi tudi naša delovna organizacija.

POLOŽAJ TGA KIDRIČEVO

V primerjavi s prej opisanim položajem aluminijevske industrije Jugoslavije so za našo delovno organizacijo in pogoje gospodarjenja prisotne naslednje značilnosti:

1. Skupna značilnost z vso ostalo aluminijevsko industrijo je, da so cene aluminija na domačem trgu v zadnjih 10. letih stalno izpod kanadske produkcijske cene, odnosno izpod domicilnih cen razvitih dežel Evrope in ostalega sveta. V letošnjem letu so domicilne cene za 9,5 odst. manjše od kanadske produkcijske cene, za 26 odst. manjše od domicilne cene v Zapadni Nemčiji, 22,44 odst. manjše kot v Franciji, 12,88 odst. manj-

odst. v ceni aluminija. Posebna značilnost je energetika, ki je v aluminijem kombinatu Titograd in Šibeniku 16 odst. v strukturi cene aluminija, pri TGA Kidričevo pa 30 odst. v ceni aluminija. V ostalem svetu je strukturni delež cen el. energije izpod 16 odst.

Med skupne značilnosti vseh proizvajalcev primarnega metala sodi tudi problem carin in taks, ki znašajo med 22-40 odst. na uvoz tistih reprodukcijskih materialov, ki jih v Jugoslaviji ne proizvajamo ali pa jih ne proizvajamo v dovolj velikih količinah. V razvitem svetu ne poznajo takšnih carinskih obdavčitev za surovine s katerimi ne razpolagajo v lastni deželi.

In kot zadnjo skupno značilnost bi omenil problem investiranja v proizvodnjo boksita, glinice in aluminija. Investicije v aluminijevsko industrijo so izredno intenzivne, to pomeni, da je potrebno za eno tona aluminija vložiti mnogo kapitala. (150 milijonov din na tona). Praviloma je ta kapital vложен ob zelo neugodnih pogojih; kratka odplačilna doba, visoke obresti in nizka udeležba samih delovnih organizacij, kakor tudi ostalih delovnih or-

čev, ki so skupni proizvajalcem glinice in aluminija v naši državi, pa gospodari naša delovna organizacija v pogojih, ki so specifični glede na naš zgodovinski razvoj in lokacijo v SRS. Ti specifični pogoji so naslednji:

— zgrajene elektrolize so zasnovane na tehnologiji, ki potrebuje več električne energije za tona aluminija, kot sodobne elektrolize v Titogradu ali Šibeniku. Vendar tu moramo omeniti, da je potrošnja te energije tudi za to-

IZ VSEBINE:

- Načrt gospodarjenja v TOZD livarna Trbovlje, str. 5
- Previsoki transportni stroški v ceni končnega izdelka, str. 6
- Možnosti ustvarjalnega dela pri delavcih vzdrževanja, str. 7
- Kako bomo nagrajevali inventivne predloge posamoupravnem sporazumu o inovacijah, str. 8
- Čaka nas vrsta nalog v SZDL in KS, str. 10
- Posebna izobraževalna skupnost za metalurgijo, str. 12
- Sodelavci si med seboj radi pomagamo, str. 13
- Velik pomen civilne zaštite, str. 14
- Ali so nam Ptujске toplice res nepotrebne? str. 15

POLOŽAJ ALUMINIJSKE INDUSTRIJE IN POLOŽAJ TGA KIDRIČEVO

(Nadaljevanje s 3. str.)

vseh področjih, kajti sprememba le enega pogoja gospodarjenja še ne omogoča izboljšanje položaja v delovni organizaciji.

Naj navedem le za primerjavo, da bi TGA imela konec leta 100 milijonov ostanka dohodka, če bi plačali enako ceno el. energije kot drugi Jugoslovanski proizvajalci odnosno 100 milijonov ostanka, če bi bile urejene domicilne cene aluminija.

3. Za sanacijo položaja aluminije industrije Jugoslavije in še posebej za sanacijo specifičnih pogojev v naši delovni organizaciji so bili podvzeti naslednji ukrepi:

— izdelana je študija o ekonomskem položaju in pogojih gospodarjenja v industriji aluminija, ki jo je izdelalo Združenje aluminije industrije Jugoslavije, Zvezni komite za energetiko in industrijo, Zvezni zavod za cene, Zvezni sekretariat za finance, Zvezni sekretariat za zunanjo trgovino in Gospodarska zbornica Jugoslavije. Glavni zaključki te študije so naslednji:

- a) da se doseže preko Združenja bank podaljšanje rokov odplačila kreditov in zmanjšanje obresti
- b) da se predlaga interesnim skupnostim za geološke raziskave socialističnih republik in avtonomnih pokrajin, da del sredstev usmerijo na raziskave boksita
- c) da se za uvoz osnovnih materialov v okviru realnih možnosti zmanjša-jo carinske obdavčitve
- d) da se pri odrejanju politike cene energije za elektrolizo aluminija doseže dogovor o nižjem nivoju cen ter bolj vsklajenem nivoju cen med republikami, v primerjavi s proizvajalci v ostalih deželah
- e) da skupnost jugoslovanskih železnic prouči možnost prevoza surovin v nižjih tarifnih razredih
- f) da se spremeni družbeni dogovor o načinu formiranja cen tako, da se sedanji način formiranja cen aluminija na domačem trgu korigira za povprečni odst. cen aluminija, ki veljajo v Zapadni Nemčiji, Franciji in Italiji t. j. za 21,51 odst.. Tako ugotovljene cene in na-

čin formiranja cen je potrebno prilagajati vsake 3 mesece na svetovne cene in ne vsakih 6 mesecev, kot je to primer sedaj.

- g) da republike, občine in samoupravne interesne skupnosti upoštevajo izredno težak položaj proizvajalcev aluminija tudi na način, da se jih oprosti določenih davkov
- h) da se doseže čvrtejša dohodkovna povezovanje med proizvajalci aluminija in potrošniki aluminija.

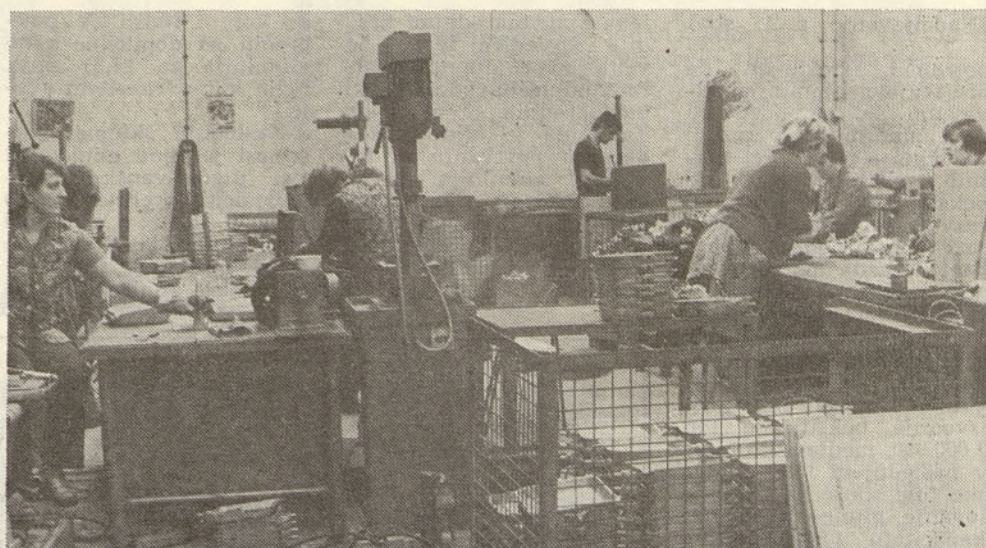
Na osnovi navedenega smo proizvajalci aluminija preko našega zdru-

IBT Trbovlje

ženja v Beogradu pokrenili pri zveznih organih vse potrebno za spremembo pogojev gospodarjenja, za katere je pristojna federacija. Na razgovorih s podpredsednikom zvezne vlade je bilo rečeno, da bo zvezni izvršni svet v sredini meseca januarja definitivno obravnaval položaj aluminije industrije s tem, da je realno pričakovati le spremembo cen aluminija in to po rednem postopku, kar pomeni, da bi se cene aluminija v najboljšem primeru korigirale šele s 1. marcem 1979.

V okviru republike Slovenije smo s posebno analizo obvestili vse republiške, regionalne in občinske organe o položaju TGA Kidričevo. V okviru pristojnosti SRS je razrešitev cen el. energije ter vse aktivnosti republike Slovenije v federaciji za spremembo pogojev gospodarjenja. O

IBT Trbovlje

sovali linearno povečanje cen el. energije tudi za TGA Kidričevo.

To postavlja našo delovno organizacijo v letu 1979 v izredno težaven položaj in v kolikor se ta stališča ne bodo spremenila je malo možnosti, da bi zaključili poslovanje v letu 1979 brez izgub. Pri tem je upoštevati dejstvo, da bo v letu 1978 delovna organizacija zaključila leto brez akumulacije in brez kakršnih koli rezerv, ki bi lahko vplivale na rezultate poslovanja v letu 1979.

V prizadevanju za sanacijo tega položaja smo se tudi močneje angažirali v okviru UNIAL-a. Tako je končno stekla procedura o sprejemanju samoupravnega sporazuma v skupnem prihodku in dohodku ter o združevanju dela in sredstev med delovno organizacijo IM-POL in TGA. Iz tega naslova lahko pričakujemo določeno izboljšanje rezultatov poslovanja, ki pa ne more bistveno vplivati na razkorak v cenah aluminija na domačem tržišču, cen el. energije ter drugih sistemskih rešitev, ki so dejansko privedle aluminijsko industrijo v tak položaj.

Ravno tako smo pokrenili vse potrebno da se z slovenskim železniškim transportnim podjetjem, kakor tudi z ostalimi transportnimi podjetji, ki sodelujejo pri prevozu naših surovin, dosežejo ugodnejše cene prevozov.

Ukrepi, ki smo jih izvršili na nivoju delovne organizacije so vplivali predvsem na to, da naši TOZD-i poslujejo sedaj v okviru planiranih normativov, vendar s tem ne moremo biti zadovoljni in je potrebno izboljšati rezultate dela tako po vprašanju produktivnosti, kakor tudi po vprašanju doseženih normativov.

Predvsem si moramo energično prizadevati na vseh nivojih, da se one-

mogočijo tendence neupravičenega povečevanja zaposlenih v TOZD in Skupnih službah ter da se dejansko zavedamo, da bo le od našega boljšega dela možno ob učinku spremenjenih pogojev gospodarjenja poslovati normalno, to pa pomeni tudi ustvarjati ustreznih dohodek za modernizacijo delovne organizacije, kakor tudi za osebno potrošnjo.

Vodilni delavci, samoupravni organi, družbeno politične organizacije si bomo še nadalje prizadevali razrešiti skupaj s predstavniki občine, regije, republike in federacije problem aluminije industrije po vseh navedenih vprašanjih, predvsem po vprašanju cen aluminija, el. energije ter pospešiti samoupravno povezovanje z našimi potrošniki s tem, da se dosežejo ustrezni sporazumi na bazi dohodkovnih odnosov in skupnega rizika.

Ob razreševanju teh problemov je posebnega pomena da sleherni član naše delovne organizacije tako na delovnem mestu, kot v okviru delegatskega delovanja na področjih, za katerega je izvoljen, deluje enotno s ciljem pravilnega prikazovanja položaja aluminije industrije in naše delovne organizacije ter da s svojim prispevkom doprinaša rezultat tako na delovnem mestu, kot v samoupravnih in družbeno političnih strukturah.

O vseh spremembah bomo tudi v bodoče tekoče obveščali samoupravne organe, družbeno-politične organizacije, na sestankih in v sredstvih javnega obveščanja, TOZD, DSSS in TGA.

Glavni direktor
Milan Krajnik, dipl. oec.

Načrt gospodarjenja v TOZD livarna Trbovlje

Vodstvo in strokovne službe TOZD livarna Trbovlje, so v mesecu novembru 1978, pripravile osnutek gospodarskega načrta za leto 1979. Osnutek je bil posredovan v javno razpravo delavcem livarne. Po končani javni razpravi in danih pripombah, je delavski svet livarne na seji, dne 19. 12. 1978, osnutek gospodarskega načrta za leto 1979 sprejel, kot gospodarsko nalogo in izvrševanje izhajajočih obveznosti za to leto.

Glavne značilnosti gospodarskega načrta 1979, so naslednje:

- nadaljnje povečanje proizvodnje v skupni teži odlitkov in v vrednostnem obsegu odlitkov in dvig storilnosti,
- izvajanje investicijskih naložb, za katere sta bila izdelana dva investicijska elaborata in to v orodjarni in čistilnici in povečanje livnih kapacitet z nabavo štirih novih visokotlačnih livnih strojev,
- osnovni gospodarski načrt je izdelan za že obstoječe kapacitete,

oz. za proizvodne zmogljivosti, ki so, že v obratovanju in tudi bodo plansko v celoti izkoriščene. Štiri nove stroje, ki jih bomo nabavili, pa bomo v gospodarski načrt vključili po prispetju in po preizkusni proizvodnji.

Za leto 1979 smo predvideli:

na instaliranih osmih visokotlačnih strojih, bomo izdelali in prodali 1.122 ton odlitkov, v skupni vrednosti din 69.000.000. Eksterna realizacija izdelave novih orodij v lastni orodjarni, bo po planu znašala skupno 2.500.000 din. Skupni prihodek za TOZD bo tako znašal 71.500.000 dinarjev.

Poprečen stalež zaposlenih za realizacijo navedenega celotnega prihodka, bo znašal 160 delavcev v letu 1979.

Z zagonom novih livnih strojev v letu 1979, bomo s predvideno korekturo gospodarskega načrta zvišali celotni prihodek in poprečen stalež zaposlenih ter tudi vse stroške, kot dohodek in čisti dohodek za razdelitev.

Potrebno je tudi povedati, da so kapacitete predvidenih novih livarskih strojev, prodajno že naprej zasedene.

	odlito v tonah
realizacija 1977	560
1978 plan	850
1978 realizac.	958
1979 plan	1.122

Za te podatke je potrebno povedati, da prikaz proizvodne realizacije ne predstavlja celotnega bilančnega prihodka, temveč le neposredno bruto prodajno realizacijo.

Iz tega je razvidno, da proizvodnja stalno raste količinsko in vrednostno. Podatki nam kažejo tudi znatno višanje storilnosti dela, saj poprečen stalež zaposlenih ni rasel sorazmerno s porastom količin in vrednosti, temveč je znatno nižji.

Po vsestranski presoji vzrokov, ki vplivajo na uspešnost gospodarjenja v TOZD livarna Trbovlje, je bilo ugotovljeno, da je poleg premajhnega izkoristka kapacitet v preteklem obdobju, bistveno pomembno tudi razmerje med celotnim obsegom

V svrhu ugotavljanja planske rasti proizvodnje, predvidene za leto 1979, nam služijo naslednji podatki

proizvod realizac. din	povpreč. zaposl.
34.835.000	129 zaposlenih
54.500.000	145 zaposlenih
59.958.000	148 zaposlenih
71.500.000	160 zaposlenih

proizvodnje in obstoječimi fiksnimi stroški.

Nadalje je bilo ugotovljeno, da popoln izkoristek proizvodnih zmogljivosti, kot bo v letu 1979, še ne zagotavlja takega obsega proizvodnje, ki bi zagotavljal potrebno rentabilnost in reproduktivno sposobnost celotne TOZD.

Ta ugotovitev je bila odločilna pri sestavi koncepta povečanih proizvodnih kapacitet. Z gospodarskim načrtom za leto 1979 je, kot je že ugotovljeno, navedeno, predvidena nabava štirih novih livnih VT strojev, s čimer se bodo kapacitete livarne, pri sedanji sestavi odlitkov, povečale na cca 1.500 ton odlitkov letno, v skupni vrednosti cca 97.000.000 din, po sedanjih cenah.

njih cenah.

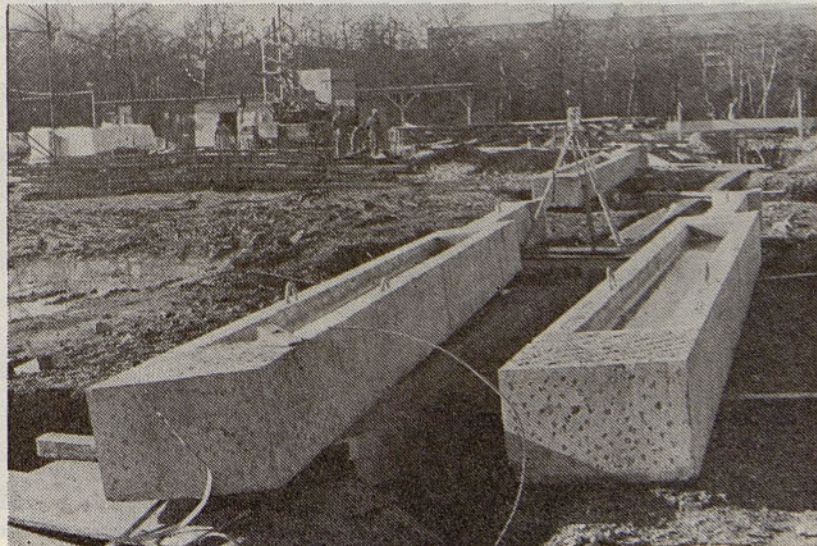
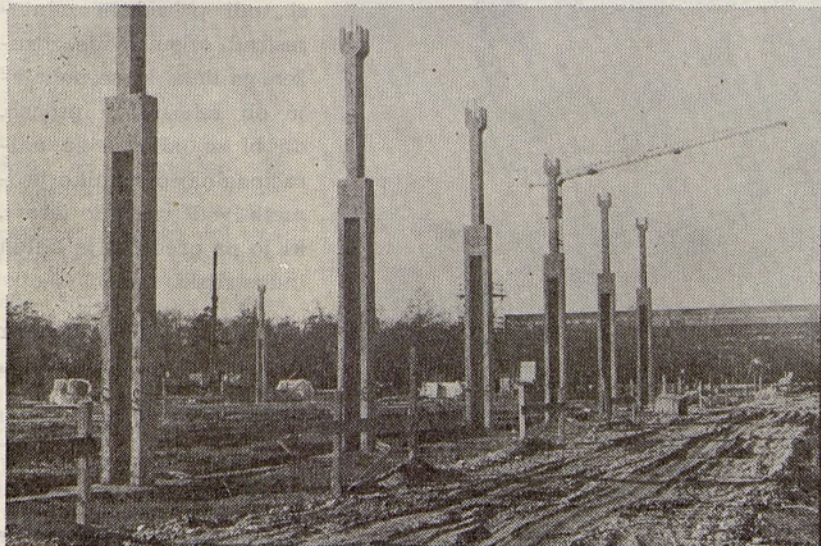
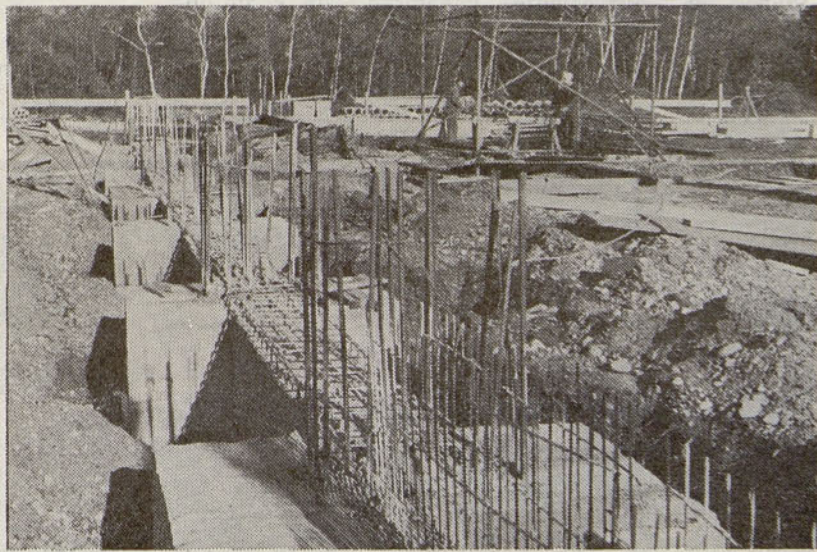
Da bomo zagotovili potrebne obratovalne sposobnosti livnih strojev in livnih orodij, bomo v letu 1979, realizirali vlaganje v strokovno izobraževanje predvsem lastnih kadrov. Problem pridobivanja in strokovnega usposabljanja kadrov, moramo posvetiti v bodoče vso skrb in pozornost, predvsem zato, ker je od strokovne usposobljenosti zaposlenih delavcev na vseh opravilih, odvisna uspešnost poslovanja.

Pri sestavi gospodarskega načrta livarne za leto 1979, lahko označimo, da je značilno to, da so prvič prodajne možnosti TOZD livarne, za odlitke večje, kot pa jih lahko realiziramo s sedanji kapacitetami proizvodnih zmogljivosti.

Delavci TOZD livarne Trbovlje, se bomo potrudili, da bomo s svojimi prizadevanji izpolnili z gospodarskim načrtom zastavljene naloge ter s tem prispevali še večji delež, za izboljšanje poslovanja in k uveljavljanju na domačem in tujem tržišču.

Viktorija Petauer

Gradbišče nove livarne v Kidričevem

Previsoki transportni stroški v ceni končnega izdelka

Ugotovitev ni toliko nova, vendar pa tako aktualna, da je bila problematika vključena v dnevni red 1. seje predsedstva Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet SR Slovenije 28. decembra 1978. Razprava je potekala o gradivu, ki naj bi omogočilo akcijo v temeljnih skupnostih za železniški in luški promet, ki smo jih ustanovili v lanskem letu, za boljše usmerjanje blagovnih tokov na železnico in luko Koper.

Znano je namreč, da zaradi neurejenega stanja v prometni politiki, ker se še nismo uspeli dogovoriti, kako bi racionalizirali prevoze, kdo in kaj bi naj prvenstveno prevahal ter na kakšnih relacijah, ker delitev v prometni panogi ni zaživila, posledično plačujemo v ceni izdelkov celo do trikrat večje stroške transporta v primerjavi z nekaterimi evropskimi državami, kjer jim ni vseeno kolikšni transportni stroški bremenijo ceno končnega izdelka.

Za prometno politiko Slovenije in Jugoslavije so smernice sicer definirane s sprejetimi družbenimi dokumenti, tako n. pr. v SR Sloveniji leta 1977 s »Stališči za usmerjanje skladnega razvoja in delitve dela na področju prometa in zvez v SR Slo-

veniji« in s »Samoupravnim sporazumom o programu in izvajanju pospešene racionalizacije pretoka blaga« ter o okviru SFRJ z »Družbenim dogovorom o prometni politiki Jugoslavije«.

Ne samo načrtan razvoj posameznih prometnih vej v Jugoslaviji, temveč tudi usmerjanje prevozov ter delitev dela med posamezne vrste prevoznikov je eno osnovnih vprašanj. Delitev dela, zlasti med železnico in cesto, kjer je to najslabše urejeno, pomeni seveda jasen dogovor za razmejitev dela. Da je potrebno na teh kritičnih mestih priti še v letu 1979 do skupnega jezika, popolnoma jasno in ni potrebno tega problema posebej dokazovati.

Smo vsakodnevna priča dogajanjem na cesti — povečanemu cestnemu prometu, ki ni obremenjen v tranzitnem prometu s stroški, kot bi z narodnogospodarskega vidika moral biti (infrastruktura, varnost) ne glede na to iz katere države so vozila. Težki tranzit in domači kamioni ter vlačilci so razen rednih prevoznih poti začeli na tiho uporabljati že tudi stranske asfaltirane in celo makadamske ceste, ki jih običajno še dodatno sami financirajo s samoprispevki itd. Nujno je dokonč-

no skleniti sporazum med železnico in cesto ter ga realizirati tako, da bo veljal za vse prevoznike v Sloveniji in razrešiti vprašanje režijskih in zasebnih prevoznikov. Potrebno je tudi normativno urediti največjo dovoljeno skupno težo cestnega tovarne-

dolgih relacijah in da ne uničujejo težka cestna vozila že tako slabe ceste, ki jih plačujemo skozi več načinov in so še vedno slabe, na drugi strani pa združujemo sredstva po stopnji 3,7%, 1,3% in 3,2%, da bodo imeli boljše in modernejšo železnico.

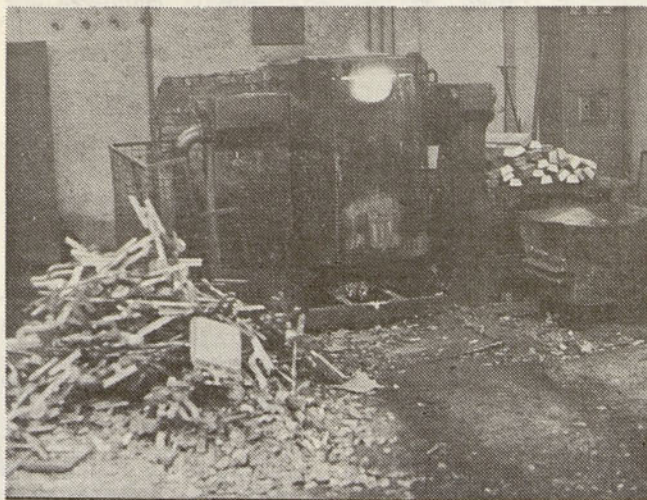
ženega dela. Nekatere OZD so namreč zavile mimo svoje osnovne dejavnosti ali mimo svojih potreb izredno močan lasten kamionski park. Zato je med konkretnimi nalogami v okviru racionalnejše delitve prevozov predvidena izdelava metodologije ter enotnih meril za ugotavljanje transportnih stroškov.

Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet SR Slovenije predlaga OZD, da bi s 1. 1. 1979 začeli evidentirati vse stroške transporta, t. j. ločeno za notranji, zunanji transport: po železnici, z javnim cestnim prevozom, s privatniki, z lastnimi kamioni in količino prevoza na določeni razdalji in znesek stroškov za te prevoze. Skozi analizo stroškov bo mogoče šele prav ugotoviti po posameznih vrstah prevozov, kdaj se še izplača imeti zelo drag lasten kamionski park in kdaj je umestno uporabljati ostale vrste transporta.

Ne malo pomemben je tudi notranji transport, ker so povsod velike možnosti racionaliziranja z uporabo palet, kontejnerjev, industrijskih tirov, uvedbe sodobnega pretovarjanja blaga, kakor tudi izbora najkrajših poti.

V bistvu gre torej za aktivnost zmanjšanja stroškov transporta v strukturi stroškov in za preusmeritev čim več primer- nih tovorov na prevoz z železnico, ki pa bo morala poskrbeti za kvalitetno storitev. ŽG Ljubljana pa si tudi prizadeva zainteresirati organizacije združenega dela, ki se nahajajo ob železniških progah, da bi se odločile za najracionalnejšo tehniko prometa »od vrat do vrat«, ki jo pa predstavlja lasten industrijski tir.

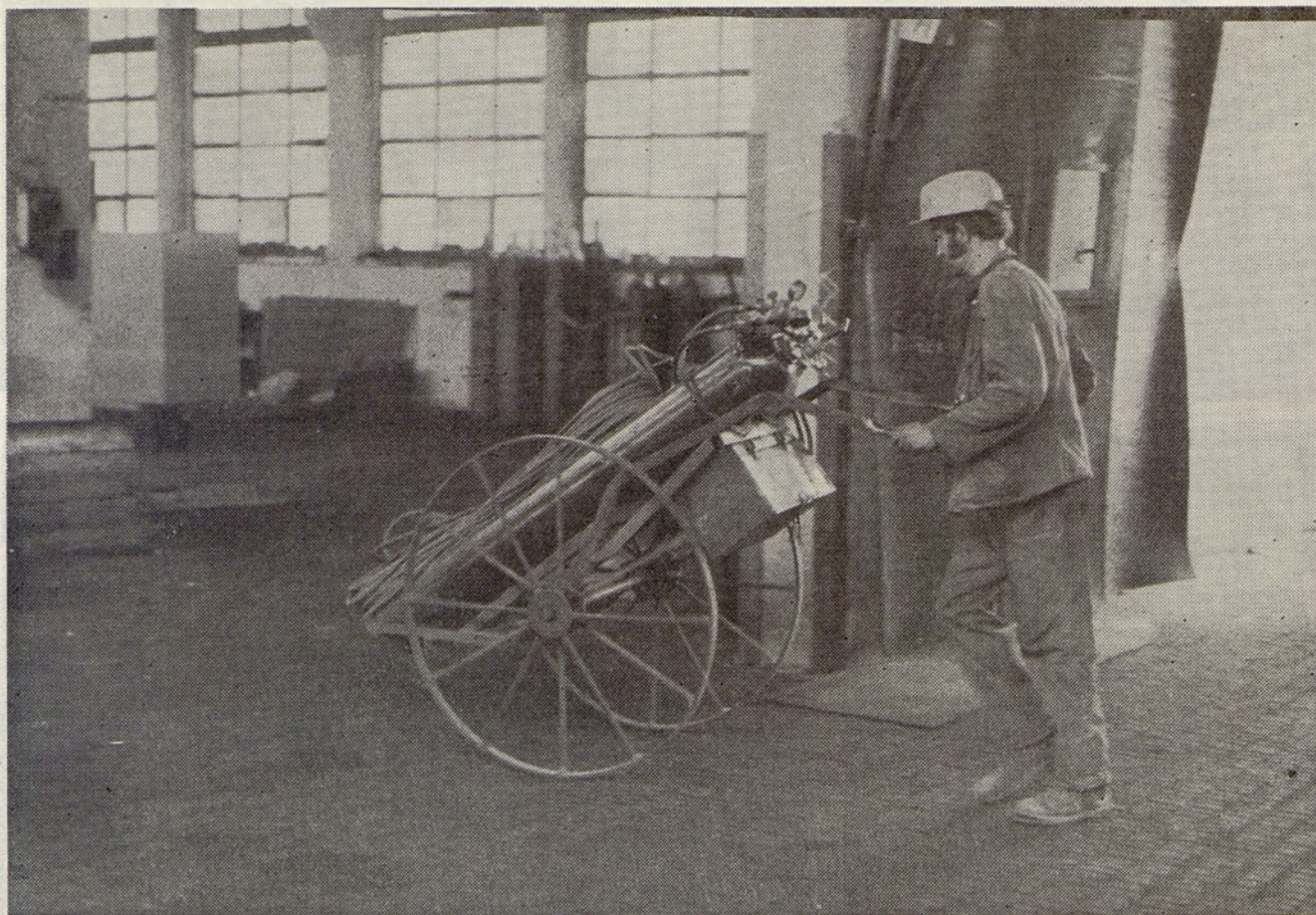
RUDI Štelcer

Talilna peč

ga vozila, njihove maksimalne hitrosti in spraviti s ceste na železnico tovore, ki niso n. pr. hitropokvarljivi in so masovni ter na

V tem letu se bo potrebno soočiti še z drugimi problemi, t. j. s kamionskim parkom v nekaterih organizacijah zdru-

Vzdrževalnik in njegov pripomoček

**Dopisujte v
„ALUMINIJ“**

Možnosti ustvarjalnega dela pri delavcih vzdrževanja

Razvoj gospodarstva v svetu, posebej še v državah z nerazvitim gospodarstvom, je postal danes splošna družbena skrb. Programiranje gospodarskega razvoja pa ni izključno skrb gospodarstvenikov, temveč vse bolj postaja preokupacija državnih struktur, ker se s povečanjem gospodarskega potenciala omogoča in bolje zadovoljuje vse večje potrebe države in posameznikov, oziroma omogoča še večji gospodarski in družbeni standard.

Naša država je eden najbolj karakterističnih primerov hitrega povojnega razvoja gospodarstva, pri čemer je ob visokem nivoju investicijskih vlaganj ustvarjena taka stopnja gospodarske rasti, da se v tem pogledu uvršča med prvih deset držav v svetu. Sigurno je, da nadaljnji razvoj gospodarstva ne more biti orientiran samo na dosedanje izvore, ampak se morajo iskati novi, med katerimi zelo važno vlogo predstavlja povečanje produktivnosti dela v vseh področjih delovanja, s čimer se omogočajo pogoji za povečanje stopnje akumulativnosti gospodarstva.

Iz navedenega sledi, da sta povečanje produktivnosti dela in boljša ekonomičnost v smislu proizvodnih stroškov, pomembna elementa pri povečanju dohodka organizacije združenega dela. Lahko celo rečemo, da sta nizka produktivnost in ekonomičnost med osnovnimi vzroki nestabilnih gibanj v gospodarstvu.

Produktivnost dela in ekonomičnost koriščenja proizvodnje nista samo rezultat direktnega dela delavca na delovnem mestu, ampak delujejo direktno ali indirektno še drugi faktorji. Tako je tudi vsaka inovacija v proizvodnem procesu del angažiranja na povečanju produktivnosti dela, zato mora dobiti svoje mesto v celotnem proizvodnem procesu še posebej, ker vemo, da obstajajo rezerve za doseganje večje produktivnosti v skoraj vseh TOZD.

Delavci iz vzdrževanja s svojimi dolgoletnimi bogatimi izkušnjami, zraven ostalih, lahko izvedejo veliko število racionalizacij.

Vemo, da sigurno nihče bolje od vzdrževalcev ne pozna vsakodnevnih problemov in težav pri popravilu proizvodnih naprav kot tudi direktne vzroke, ki povzročajo posamezne napake.

Področje direktne uporabe tehničnih inovacij delavcev iz Vzdrževanja zajema:

- izboljšanje kvalitete proizvodnje
- povečanje proizvodnje z zmanjšanjem zastojev na napravah
- zmanjšanje proizvodnih stroškov
- izboljšanje organizacije dela
- izboljšanje varnosti pri delu
- negovanje skupinskega dela.

Za delavca iz vzdrževanja lahko poudarimo, da je neprestano v situaciji direktnega občutka tehničnih pomanjkljivosti naprav in sluti, upoštevajoč svoje izkušnje vsakodnevne reševanja istih ali podobnih tehničnih problemov, poti, ki vodijo k izboljšanju, oziroma k novim tehničnim rešitvam. Se pravi, da ima vse možnosti, da postane inovator, potrebno je ustvariti le še nekatere predpogoje za to.

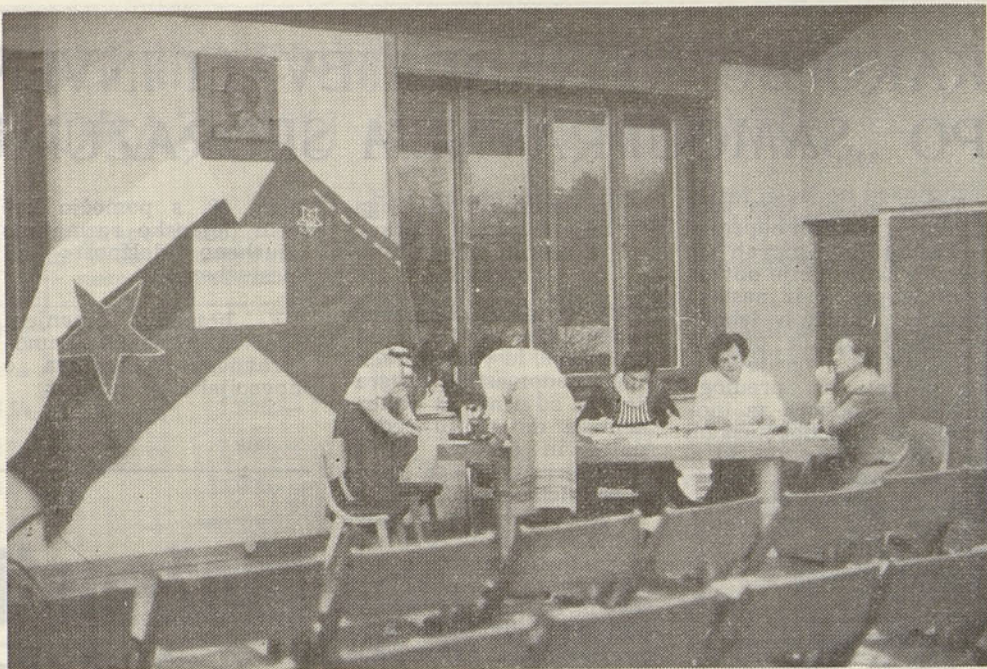
Na poti do kreativnosti je očitna prednost delavcev iz vzdrževanja napram ostalim v proizvodnji, ki delajo na drugih opravilih v okviru tehnološkega procesa. Vzdrževalnik je »a priori« provociran, da raziskuje, ker za vse nastale probleme, ki se pojavljajo z vzdrževanjem opreme, mora iskati rešitve popravil.

Toda proces inovatorstva predstavlja nekaj več od same rešitve konkretnega problema v tehnološki verigi. Predpogoj vsakega inovatorja je predvsem v tem, da vidi problem in ga precizno formulira.

Nas predvsem zanima kako delavec — vzdrževallec lahko opazi področje problema v katerem mora preizkusiti smisel. Ali gre pri tem za iskanje rešitve iz potrebe po vzdrževanju tehnološkega procesa kot je na primer odklanjanje slabih mest in ozkih grl v proizvodnji,

(Nadaljevanje na 8. str.)

Referendum

Skupne službe

TOZD proizvodnja aluminija

TOZD predelava aluminija

KAKO BOMO NAGRAJEVALI INVENTIVNE PREDLOGE PO „SAMOUPRAVNEM SPORAZUMU O INOVACIJAH“

Točen naslov tega sporazuma je: Samoupravni sporazum o osnovah in merilih za urejanje obveznosti in pravic iz naslova izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov. Sistem nagrajevanja je povzet po predlogu akcijskega odbora za inovacije pri medobčinskem odboru za Podravje, ki si je dal predvsem nalogo, kako rešiti vprašanje razmejitev med tako imenovano službeno dolžnostjo in lastno iniciativo predlagatelja.

in uspešnosti predlagatelja v odnosu do svojih rednih delovnih nalog in opravil.

Z drugimi besedami: vsakdo ima pravico predlagati vse, le višina posebnega nadomestila (nagrada) je odvisna od odnosa delavca do svojih rednih nalog in opravil pri ustvarjanju predloga. Če je n. pr. delavec dal predlog, ki se nanaša na njegove redne naloge in opravila in je le-te opravil s pričakovanimi rezultati, mu seveda ne pripada nobeno posebno nadomestilo. Višina posebnega nadomestila mu raste z višino deleža predloga izven okvira rednih zadolžitvev. Oceno tega deleža dosežemo z vprašalnikom, ki je sestavni del tega sporazuma. S tem samoupravnim sporazumom dobimo pri predlogih, kjer je prihranek izračunljiv, nekorrigirano nadomestilo s pomočjo regresivne lestvice (člen 56), pri predlogih, kjer prihranek ni ugotovljiv, pa s pomočjo člena 57. Tako dobljeno nekorrigirano posebno nadomestilo nato korigiramo s korelacijskim faktorjem, ki ga dobimo z vprašanji

člena 58, s pomočjo katerih dejansko razmejimo »službeno dolžnost« od »neslužbene«.

V besedilu omenjeni členi 56, 57 in 58 »Samoupravnega sporazuma o inovacijah« se glasijo:

Člen 56

Prihranek je možno izračunati — letni izračun

Na osnovi prihranka izračunamo iz dane tabele višino nekorrigiranega posebnega nadomestila. Ne-

korrigirano posebno nadomestilo v dinarjih dobimo tako, da izračunamo najprej giblivi del iz danih odstotkov in temu prištejemo nespremenljivi del.

(Nadaljevanje na 9. str.)

1. Pravica in dolžnost vsakega delavca v združenem delu je, da sodeluje v razvijanju svoje OZD, torej tudi v inovacijskem procesu.
2. Vsak delavec ima pravico dati predlog iz katerega koli področja dela, brez ozira na to, ali to spada v okvir njegovih rednih nalog in opravil ali ne.
3. Višina posebnega nadomestila delavcu za ustvarjeni predlog je odvisna od uspešnosti, t.j. od ustvarjenega povečanja dohodka in od razmerja iniciativnosti

Možnosti ustvarjalnega dela pri delavcih vzdrževanja

(Nadaljevanje s 7. strani)

dosego zastoja na minimum, kako se znajti v obilju teh problemov, ki dnevno zahtevajo rešitve?

Kot prvo je treba upoštevati, da izhajamo iz prepričanja, da se vsi obstoječi predmeti, stroji, tehnično — tehnološki sistemi in postopki morajo v večini slučajev smatrati kot nedodelane rešitve konstrukcijskih problemov.

Toda iskanje novih rešitev za stare probleme ni lahko, ker ljudje neradi opuščajo obsotoječe navede in ne vidijo stvarnega problema potrebnega rešitve.

Zato se ne smemo preokupirati z obstoječimi rešitvami, ker nas lahko to odvede, recimo, na njegovo hitropleto modifikacijo; nam pa ni cilj, da nova rešitev opravlja operacije na malo drugačen način, ampak več operacij kot je bilo to pri prejšnjem načinu. To zavedenost lahko ignoriramo, če stvari opazujemo skozi funkcijo, ki jo morajo vršiti, odnosno kakšen konkreten problem, ki je pred nami, ona rešuje.

Kvalificirani kader v Vzdrževanju predstavljajo v večini sposobni ljudje, ki so zavestni in želijo zaslужiti svoj osebni dohodek s poštenim delom — mnogi med njimi smatrajo, da ga ne zaslužijo, če cel delovni dan ne porabijo neposredno ob napravi tehnološkega procesa. Zaradi takšne vloge ni časa za izločitev na račun izdelave tehničnih, ekonomskih, socioloških in drugih oblik, ki ga zahteva neka inovacija. To

indirektno rešuje strokovne službe ob priliki lansiranja nekega predloga.

Posebej je še problematično angažiranje strokovnih delavcev Vzdrževanja, ki bi morali posvetiti več časa kreativnemu inventivnemu delu, ne pa, da stagnirajo celo na znanjih, ki so jih imeli na začetku svoje strokovne kariere. Zadnji čas je, da strokovni delavci Vzdrževanja prekinijo to vlogo, ki jim jo nudi pozicija strokovnjaka — vzdrževalnika v združenem delu. V ilustracijo izkušnja, ki jo je doživel strokovni kader Vzdrževanja v Kombinat aluminija Titograd — formalno jim je bilo prepovedano izpopolnjevanje in obisk tovarn in inženiring tvrdk tako v času priprav kadra za vodenje procesa kot pozneje v času začetka proizvodnje. Taka politika, očevidno, ima ta namen, da strokovni kader vzdrževanja nima kaj iskati na področju kreativnosti in inventivnega dela.

Kot nujno si moramo prizadevati za stalno izpopolnjevanje znanja in spremljanja najnovejših tehničnih dosežkov s poudarkom na pripravi za vzdrževanje našega tehnološkega procesa za katerega skrbimo. V nasprotnem se bo strokovni kader v vzdrževanju obsodil na praktizem in namesto strokovnjakov postal mojster za odklanjanje kvarov na tehnoloških napravah.

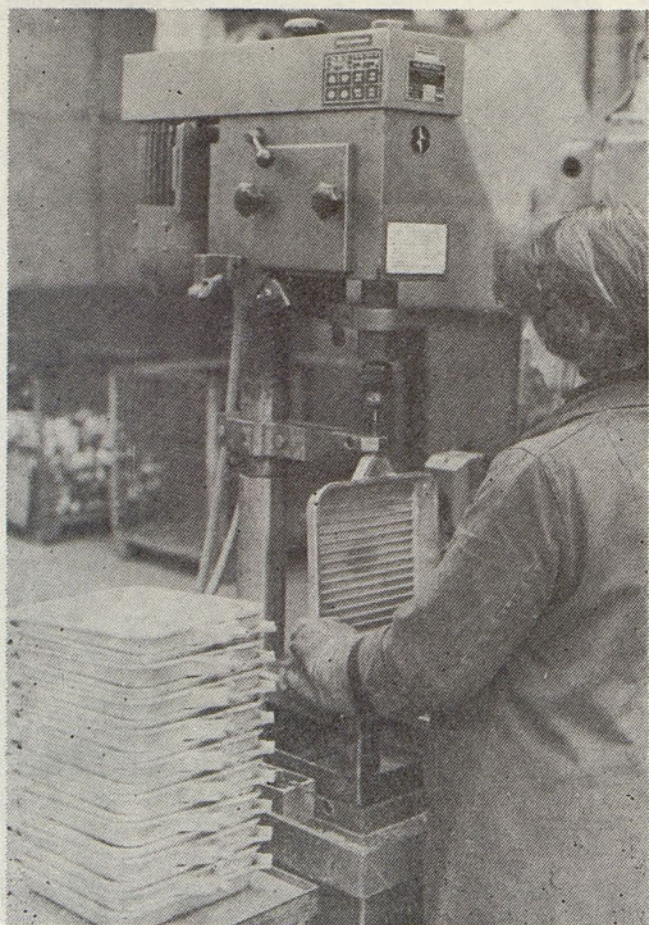
V mnogih TOZD se danes strokovnjaki vzdrževanja objektivno nahajajo v poziciji serviserjev proizvodnega procesa. Če analiziramo tako stanje in

ga primerjamo s problematiko inovatorstva, moramo še dodati odgovor na vprašanje — ali se inovatorsko delo naj smatra kot delovna dolžnost in kako ljudi motivirati za raziskovalno delo. To vprašanje je razvilo številne razprave s ciljem definiranja meje med redno službeno dolžnostjo in inovatorskim delom ter iskanjem kriterijev za nagrajevanje dela delavcev napram rezultatov na osnovi inovatorskega dela.

Zakon o združenem delu obvezuje vse zaposlene na organizirano hotenje inovatorskega dela kot tudi na vse vrste ustvarjalnega dela — 130. člen pravi, da je osnovno povečanje dohodka osnovne organizacije in ni dileme, da se doseže pravica na posebno odškodnino vsakemu delavcu, ki s svojo inovacijo doseže to povečanje. Zakon torej nikjer ne govori o neki omejitvah na posebno nadomestilo za inovacijo, še posebej ne govori o tem, da je nekomu delovna dolžnost, da »proizvaja« inovacije.

Za konec tega prispevka je potrebno še enkrat poudariti, da so delavci vzdrževanja v izredno ugodnem položaju, lahko bi celo dejali v prioriteti, da prispevajo v tovarni k razvoju racionalizatorstva in inventivne dejavnosti v okviru vzdrževalnih nalog. Dosedanji rezultati pri angažiranju to tudi dokazujejo, toda še precej rezerv je v strokovnem kadru Vzdrževanja, ki ga moramo ustrezno vključiti.

V. M.

IBT Trbovlje

KAKO BOMO NAGRAJEVALI INVENTIVNE PREDLOGE PO „SAMOUPRAVNEM SPORAZUMU O INOVACIJAH“

(Nadaljevanje z 8. str.)

Prihranek dinarjev		Nekorigirano posebno na- dom. v din v odstotkih + nespremljivi del
do 5.000,—	30 %	
od 5.000,— do 20.000,—	26 %	+ 200,—
od 20.000,— do 100.000,—	16 %	+ 1.800,—
od 100.000,— do 500.000,—	12 %	+ 7.800,—
od 500.000,— do 1.000.000,—	6,5 %	+ 35.000,—
od 1.000.000,— do 2.500.000,—	4 %	+ 60.300,—
od 2.500.000,— do 5.000.000,—	3 %	+ 85.300,—
nad 5.000.000,—	2 %	+ 135.300,—

Tako dobljeno vrednost nekorrigiranega posebnega nadomestila korigiramo v čl. 58.

Člen 57

Prihranka ni možno izračunati — »enkratna nagrada«

Nekorigirano posebno nadomestilo dobimo tako, da ga določimo s pomočjo točkovanja. V posameznih točkah od 1 — 4 odgovorimo na eno vprašanje in to vprašanje točkujemo. V okviru enega vprašanja imamo razpon v točkah, kjer lahko dodatno vplivamo na težo odgovora.

1. Stopnja originalnosti predloga:

- a) ideja nima mnogo originalnosti, je v splošnem znana 1 — 5 točk
- b) ideja je v povprečju dobra 6 — 11 točk
- c) ideja je dobra in izraža samostojno mišljenje 12 — 19 točk
- č) ideja kaže ustvarjalnost in kreativnost 20 — 29 točk
- d) ideja je odlična in vsebuje zelo visoko stopnjo ustvarjalnosti 30 — 40 točk

2. Pomembnost in vplivnost predloga za predlagano območje:

- a) dosedanje stanje se bo neznatno izboljšalo, vplivnost lahko komaj zaznamo 1 — 5 točk
- b) dosedanje stanje bo zadovoljivo izboljšano, ima malo vplivnosti 6 — 11 točk
- c) dosedanje stanje bo izboljšano — predlog je pomemben 12 — 19 točk

č) dosedanje stanje bo znatno izboljšano — vplivnost je velika 20 — 29 točk

d) dosedanje stanje bo izredno izboljšano — vplivnost je izredno velika 30 — 40 točk

3. Obseg uporabnosti:

- a) predlog je možno uporabiti na zelo ozkem delovnem področju, omejeno je le na nekaj delovnih mest 1 — 5 točk
- b) predlog zadeva več delovnih področij in veliko število delovnih mest 6 — 11 točk
- c) predlog je možno uporabiti v več oddelkih in zadeva zelo veliko število delovnih mest 12 — 19 točk
- č) predlog je možno uporabiti v drugih obratih ali TOZD v okviru DO in ima vpliv tudi na trgu 20 — 29 točk
- d) predlog je možno uporabiti v okviru SOZD in ima zelo velik vpliv na tržišče 30 — 40 točk

4. Stroški:

- a) potrebni so napor vseh služb, izdelava dokumentacije, perspektiv in mnogih orodij 1 — 5 točk
- b) potrebni so napor nekaterih služb, ustrezne dokumentacije, izdelava nekaterih orodij v manjšem obsegu 6 — 11 točk
- c) potrebna je angažiranost ene službe, manj dokumentacije in malo orodij 12 — 19 točk

č) potrebna je organiziranost enega oddelka, malo dokumentacije in le nekatera enostavna orodja ali priprave 20 — 29 točk

d) za realizacijo predloga so potrebni neznatni napor in stroški 30 — 40 točk

Vrednosti točk po posameznih vprašanjih seštejemo in tako dobimo

Sezona za varnost pri delu je vedno!

končni zbir točk. Število točk pomnožimo z dinarsko vrednostjo točke in dobimo nekorrigirano posebno nadomestilo. Vrednost točke je 2 % poprečnega neto OD o SRS na zaposlenega. Tako dobljeno nekorrigirano nadomestilo korigiramo v 58. čl.

Člen 58

Izračun korigiranega posebnega nadomestila

Korigirano posebno nadomestilo je posebno nadomestilo (nagrada, ki se izplača avtorju za njegovo inovacijo).

Z njim upoštevamo razmerje avtorja in njegovega predloga do njegovih rednih nalog in opravil.

Pod vsako točko odgovorimo le na eno možno vprašanje.

1. Ali je lahko avtor o predmetni realizaciji predloga odločal popolnoma sam?

- a) Da 0 %
- b) Deloma 10 %
- c) Ne 20 %

2. Ali je bila avtorju jasna definirana naloga, ki je zdaj rezultat ali delna vsebina predloga?

- a) Da 0 %
- b) Deloma 10 %
- c) Ne 20 %

3. Se lahko podani predlog smatra kot nadpoprečna ali izredna prizadevnost?

- a) Ne 0 %
- b) Nadpoprečna 10 %
- c) Izredna 20 %

4. Ali je imel predlagatelj možnost seznaniti se s predlaganim problemom?

- a) Da — pri izvajanju njegovih nalog in opravil 0 %
- b) Deloma 10 %
- c) Ne 20 %

5. Bi se predlagana izboljšava izvedla v toku enega leta ali prej, tudi če bi ne bil podan začetni inventivni predlog?

- a) Da 0 %
- b) Mogoče 10 %
- c) Ne 20 %

Seštevek tako dobljenih odstotkov po odgovorih na vprašanja je korelacijski faktor, ki predstavlja od-

stotni delež od nekorrigiranega posebnega nadomestila, t.j. korigirano posebno nadomestilo.

Praktični primer izračuna avtorske odškodnine:

Predlog št. 11 RACIONALIZACIJA ZA VRAČANJE KONDENZATA OD AVTOKLAVNE VRSTE V ODPLINJEVALEC. Letna korist 780.712 din. Po členu 56 izračunamo nekorrigirano posebno nadomestilo:

$$780.712 \cdot 0,065 + 35.000 = 85.746 \text{ din}$$

Avtorji so se sporazumeli, da so njihovi deleži enaki.

Avtor S.R. — Vodja TPD — 85.746 · 0,33 = 28.528,— din

avtor K.A. — nadzornik — 85.746 · 0,33 = 28.528,— din

avtor M.I. — konstruktor — 85.746 · 0,33 = 28.582,— din

Po 58. členu izvršimo oceno in dobimo korekcijske faktorje 0,4, 0,8, 0,8 s katerimi pomnožimo nekorrigirano posebno nadomestilo:

$$\text{— S.R. — } 28.528 \cdot 0,4 = 11.432,80 \text{ din}$$

$$\text{— K.A. — } 28.528 \cdot 0,8 = 22.865,60 \text{ din}$$

$$\text{— M.I. — } 28.528 \cdot 0,8 = 22.865,60 \text{ din}$$

Tako bi bile nagrade za inventivni predlog št. 11 po novem samoupravnem sporazumu za posamezne avtorje za eno leto:

$$\begin{aligned} \text{— S.R. — } & 11.432,80 \text{ din} \\ \text{— K.A. — } & 22.865,60 \text{ din} \\ \text{— M.I. — } & 22.865,60 \text{ din} \end{aligned}$$

Iz izračuna je razvidno, da so se omenjeni avtorji sporazumeli, da so njihovi deleži pri inventivnem predlogu enaki, njihove nagrade pa bi bile različne, ker je njihova delovna dolžnost do predloga različna.

Imenovani avtorji pa so prejeli po pravilniku iz leta 1973 enake nagrade za posamezno leto 6.666,66 din, ker pravilnik ni ugotavljal delovnih dolžnosti na tak način, kot bo novi »Samoupravni sporazum o inovacijah«, ki ga sedaj sprejemamo.

P. B.

zima

ČAKA NAS VRSTA NALOG

V lanskem letu je prišlo do preobrazbe dela tudi na področju krajevne samouprave, tako v krajevnih skupnostih kot tudi v SZDL, čemur smo lahko bili priče v več kot polletni izredni živahni razpravi ter pripravi na novi sistem dela KS in SZDL ali bolje rečeno KK SZDL.

V tej preobrazbi se je rodil tudi nov način dela, ki je mnogo bolj pristopen za našega delovnega človeka in občana, saj mu prav delovanje v manjših krajevnih skupnostih in v večjih odborih SZDL, tako vaških kot uličnih in podobno omogoča širšo delovanje. Odveč bi bilo naštevati celoten postopek, ki se ga je vodilo v tej smeri v letu 1978, mnogo bolj zanimivo pa je to, da so na morda najbolj demokratičen način izbirali občani na svojih zborih občanov nova vodstva krajevnih skupnosti in KK SZDL, kot tudi vaških in uličnih odborih SZDL in KO (vaških odborov).

Če so v prejšnjem načinu delovanja nekateri dvomili v pravo demokratičnost, so tokrat lahko le-to v celoti spoznali in sami odločali o tem, kdo bo

v naslednjem obdobju v raznih odborih, komisijah in podobno, enako pa so se izrekli za predlagane strukture za vodstva skupščin KS in KK SZDL ter KS — skratka vseh družbenopolitičnih in ostalih institucij. Seveda pa se je žal v določenih primerih tudi tukaj pokazalo, da so prav tisti, ki so še do nedavnega kritizirali prejšnji sistem oziroma način dela, tokrat sicer na zborih pristali, da bi delali v odborih SZDL in KO, ko pa je bilo potrebno prevzeti tudi funkcije, so pričeli oklevati s tem, da niso želeli prevzeti nobenih funkcij ter so tako dokazali pravo vrednost minulih kritik na raznih zborih.

Žal so med njimi tudi komunisti o katerih pa se bo treba še kako odločno pogovoriti v njihovih osnovnih organizacijah ter na občinskem komiteju ZKS Ptuj, kajti prav član ZKJ ne sme biti tisti, ki bi v prvih vrstah odklanjaval prevzem funkcij, predvsem pa še, če gre za člana, ki je drugače sila malo obremenjen. Če nas torej v naslednjem obdobju čakajo vrste novih in odgovornih nalog pred-

Upokojitve v času od 11.

Obveščamo vas, da so se v navedenem obdobju upokojili naslednji sodelavci:

1. Maks DOVEČAR, roj. 4. 2. 1927, iz Moškanjc 11, zaposlen v TGA, TOZD vzdrževanje od 10. 3. 1955, invalidsko upokojen 8. 12. 1978.
2. Janez FLEIS, roj. 21. 12. 1933 iz Pobrežja št. 88, zaposlen v TGA, TOZD predelava od 13. 10. 1955, invalidsko upokojen 6. 11. 1978.
3. Štefan HANŽEKOVIC, roj. 11. 8. 1918 iz Njiverc, n. h., zaposlen v TGA, TOZD glinica od 21. 6. 1954, invalidsko upokojen 31. 8. 1978.
4. Stanko HANŽELIČ, roj. 4. 12. 1923 iz Kidričevega, št. 14, zaposlen v TGA, TOZD glinica od 4. 5. 1953, invalidsko upokojen 30. 9. 1978.
5. Maks KMETEC, roj. 15. 10. 1924 iz Kidričevega 37, zaposlen v TGA, DSSS od 20. 10. 1948, invalidsko upokojen 10. 11. 1978.
6. Jože LEPEJ, roj. 20. 2. 1930 iz Stopna 14, p. Majšperk, zaposlen v TGA, TOZD predelava

od 12. 6. 1956, invalidsko upokojen 5. 8. 1978.

7. Franc LAČEN, roj. 27. 10. 1924 iz Nove vasi 22 pri Markovcih, zaposlen v TGA, TOZD promet od 15. 11. 1960, invalidsko upokojen 30. 8. 1978.

8. Franc LESKOVAR, roj. 19. 12. 1922 iz Kidričevega 60, zaposlen v TGA od 20. 8. 1953, invalidsko upokojen 31. 10. 1978.

9. Vinko MURKO, roj. 12. 7. 1931 iz Mestnega vrha 39, Ptuj, zaposlen v TGA, TOZD proizvodnja od 1. 8. 1953, invalidsko upokojen 5. 8. 1978.

10. Rudolf MISLOVIČ, roj. 11. 4. 1927 iz Kidričevega 14, zaposlen v TGA, TOZD proizvodnja od 5. 2. 1955, invalidsko upokojen 2. 9. 1978.

11. Janez PIŠEK, roj. 31. 1. 1920 iz Apač 49, zaposlen v TGA, TOZD glinica od 1. 8. 1956, invalidsko upokojen 9. 10. 1978.

12. Vinko PŠAJD, roj. 15. 1. 1929 iz Krčevine 108/a, Ptuj, zaposlen v TGA, TOZD glinica od

vsem še po vseh lani končanih kongresih, potem se moramo jasno zavedati prav vsi, kje je naše mesto, kakšna je naša naloga in seveda kakšna je tukaj sploh naša odgovornost tako, do tistih, ki so nam zaupali take zahtevne in odgovorne naloge, kot tudi do naše samoupravne socialistične družbe in celotne naše ureditve. To pa kar mimogrede omenjeno velja za take predstavnike v naših TOZD in DO, saj smo prav tako priča mnogemu nedelu od sindikalnih poverjenikov do samih predsednikov OOS v TOZD, da ne govorimo o članih ZK in podobno, o čemer smo se lahko še kako pričali ne samo enkrat. Tudi tukaj bomo morali enakovredno opravljati vse sprejete sklepe in stališča 9. kongresa ZSS ter 8. kongresa ZSJ, ki sta pred nas postavila mnoge zahtevne naloge, da pa sploh ne omenjam sklepov in stališč kongresa ZKJ in ZKS.

Vendar, kot sem že uvodoma omenil, mora naša prava aktivnost odraziti prav tam, kjer preživimo največji del in čas našega življenja, to je v

naših KS v SZDL in društvih ter organizacijah katerih nosilci aktivnosti moramo biti vsi. Saj si tako tudi sami krojimo svojo usodo in bodočnost od katere še mnogo pričakujemo.

Menim, da je tudi o nalogah novoinformiranih ali bolje rečeno novoizvoljenih skupščin svetov KS in krajevnih konferenc ter vaških odborov SZDL in KO odveč govoriti o programih, saj so jasno postavljeni z mnogimi dokumenti, prave programe svojega dela pa si bomo morali pripraviti sami, glede na naše specifične pogoje ter materialne in ostale možnosti. Prav tako pa bomo morali tudi v našem (ali v naših tovarniških) glasilih večkrat posvetiti več prostora dejavnostim KS in SZDL, saj ne more biti nobenega razkoraka med združenim delom ter KS in SZDL. To pa je za naslednje obdobje resnično za vse nas preizkušnja odgovornosti, ki jo moramo prestati in sposobnost dokazati z aktivnostjo in uspehi v tej smeri.

F. MEŠKO

julija do 20. decembra 1978

19. 11. 1955, invalidsko upokojen 14. 10. 1978. 13.

Marija PETEK, roj. 10. 2. 1924 iz Kidričevega 13, zaposlena v TGA, TOZD vzdrževanje od 7. 3. 1962, invalidsko upokojena 19. 11. 1978.

14. Drago PETKOVIČ, roj. 23. 3. 1923 iz Kidričevega 14, zaposlen v TGA, DSSS od 7. 11. 1955, invalidsko upokojen 22. 11. 1978.

15. Avgust ROZMAN, roj. 27. 5. 1932 iz Sp. Hajdine 35, zaposlen v TGA, TOZD glinica od 14. 6. 1954, invalidsko upokojen 6. 11. 1978.

16. Albin RANFL, roj. 10. 12. 1926 iz Njiverc, n. h., zaposlen v TGA, DSSS od 3. 12. 1954, invalidsko upokojen 20. 11. 1978.

17. Maks SLUGA, roj. 2. 12. 1932 iz Stogovc 48, Ptujška gora, zaposlen v TGA, TOZD vzdrževanje od 18. 1. 1966, invalidsko upokojen 4. 8. 1978.

18. Maks SAKELŠEK, roj. 11. 9. 1934 iz Ptuja, Selska c. 23, zaposlen v TGA, TOZD glinica od 24. 5. 1957, invalidsko upokojen 4. 12. 1978.

19. Janez ŠOSTAR, roj. 15. 3. 1922 iz Stanečke vasi 16, Majšperk, zaposlen v TGA, TOZD proizvodnja od 16. 3. 1966, inv. upokojen 21. 11. 1978.

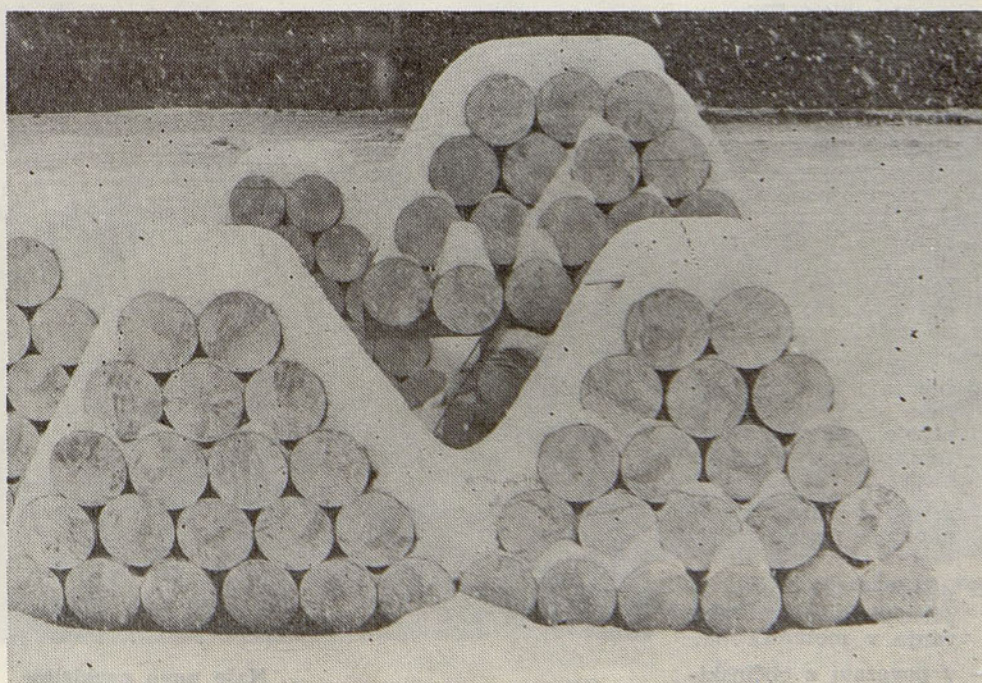
20. Jože TOMANIČ, roj. 13. 4. 1925 iz Kungote 68, zaposlen v TGA, TOZD promet od 15. 11. 1960, invalidsko upokojen 18. 9. 1978.

21. Anton TOMAŠINO, roj. 14. 4. 1923 iz Budine, Belšakova 69, zaposlen v TGA, TOZD glinica od 7. 12. 1956, invalidsko upokojen 30. 9. 1978.

22. Stanko VIDOVIČ, roj. 1. 11. 1930 iz Ptuja, Trdinova 3, zaposlen v TGA, TOZD vzdrževanje od 15. 7. 1965, invalidsko upokojen 6. 11. 1978.

23. Martin ŽERAK, roj. 24. 10. 1923 iz Kidričevega 10, zaposlen v TGA, TOZD vzdrževanje od 10. 5. 1948, invalidsko upokojen 7. 8. 1978.

24. Franc ŽIŽEK, roj. 16. 10. 1924 iz Gradišc 110, Cirkulane, zaposlen v TGA, TOZD proizvodnja od 4. 12. 1952, invalidsko upokojen 23. 10. 1978.

Posebna izobraževalna skupnost za metalurgijo

ZAKAJ JE BILA USTANOVLJENA PIS?

Pri Gospodarski zbornici Slovenije je bil v letu 1976 ustanovljen iniciativni odbor Posebne izobraževalne skupnosti metalurgije Slovenije z namenom, da se ustanovi posebna izobraževalna skupnost metalurgije. Posebna izobraževalna skupnost za metalurgijo naj uresničuje vzgojnoizobraževalno dejavnost v enotnem sistemu usmerjenega izobraževanja, ki bo obsegal vse oblike izobraževanja. Preko skupnosti bo neposredno sodelovanje med izobraževalnimi ustanovami in združenim delom, ter se bo enakopravno odločalo o izobraževalni dejavnosti ter o skupnih potrebah in interesih. Iniciativni odbor je zbral članice skupnosti iz vrst uporabnikov (delovnih organizacij črne in barvaste metalurgije in livarn Slovenije) in vrst izvajalcev (poklicnih in srednjih šol ter Fakultete za naravoslovje in tehnologijo — oddelek metalurgija). Zbranih je bilo 70 pristopnih izjav iz OZD, ki so delegirale 30 delegatov; 22 iz vrst uporabnikov in 8 iz vrst izvajalcev. Od TGA so skupnosti pristopile: TOZD predelava aluminija, TOZD proizvodnja aluminija, TOZD glinica, TOZD kontrola kvalitete, TOZD Vzdrževanje in Delovna skupnost skupnih služb.

24. novembra 1977 leta je bila ustanovljena skupščina Posebne izobraževalne skupnosti za metalurgijo, kjer so bili sprejeti samoupravni akti in potrjeni samoupravni organi. Na prvi skupščini so bili sprejeti naslednji akti:

- samoupravni sporazum o ustanovitvi PIS
- statutarni sklep
- delovni program.

NALOGE PIS

Iz sporazuma PIS so razvidne naloge, ki so za nas, kot uporabnika zanimive in sicer:

- oblikuje in določa politiko usmerjenega izobraževanja v metalurgiji v skladu z razvojno politiko metalurgije v SR Sloveniji;
- združuje vse organizirane oblike smeri in nivoje usmerjenega izobraževanja v metalurgiji;
- prizadeva si za izravnavanje pogojev za vzgojo in izobraževanje;
- skrbi za dopolnilno in permanentno izobraževanje v metalurgiji;
- v povezavi z občinski-

mi izobraževalnimi skupnostmi skrbi za zagotovitev pogojev za pridobivanje popolne osnovne splošne izobrazbe z izobraževanjem ob delu v metalurgiji tistih mladih, ki niso v času obveznega šolanja uspešno končali splošnega vzgojnoizobraževalnega procesa ter skupaj z njimi zagotavlja oblikovanje interesov in potreb občin po strokovnih kadrih v metalurgiji in pri izgrajevanju sistema in načrtovanja razvoja usmerjenega izobraževanja;

- razvija in krepi druž-

benoekonomske odnose na področju vzgoje in izobraževanja v metalurgiji na načelih samoupravljanja svobodne menjave dela in delitve po rezultatih dela;

- oblikuje vzgojnoizobraževalne programe za področje metalurgije;
- združuje sredstva za izobraževalno dejavnost v metalurgiji;
- sodeluje pri izvajanju družbenega dogovora in samoupravnih sporazumov o štipendiranju;
- sodeluje z osnovnimi šolami in skupnostmi za zaposlovanje pri poklicnem usmerjanju

mladine v metalurško dejavnost in izobraževanje;

- sodeluje z gospodarskimi, strokovnimi, družbeno političnimi in drugimi dejavniki pri izdelovanju in posodabljanju profilov poklicev, nomenklature poklicev, učnih načrtov in predmetnikov;
- usklajuje dolgoročne razvojne programe vzgojno izobraževalnih dejavnosti v metalurgiji;
- sodeluje pri organiziranju in financiranju izgradnje šolskega prostora in domov za učne učence usmerjenega

izobraževanja v metalurgiji;

- sodeluje z DO in TOZD pri ugotavljanju kadrovskih potreb podpisnikov potreb;
 - na osnovi kadrovskih potreb podpisnikov določa obseg in strukturo vpisa v razne izobraževalne oblike in nivoje;
- Našteti je samo nekaj nalog, ki so tesno povezane z OZD, občinskimi izobraževalnimi skupnostmi in šolami.

DEJAVNOST PIS V LETU 1978

Preteklo je leto dni od ustanovitve skupnosti za katero lahko rečemo, da je bilo leto spoznavanja, dogovarjanja in usmerjanja akcije. Skupnost je pričela delovati zelo intenzivno, saj sta bili imenovani komisiji za izvajanje nalog, kot npr.:

- komisija za izvedbo ankete dejanskega stanja kadrov v metalurgiji;
 - komisija za pripravo predlogov, učnih načrtov in učne tehnologije za usmerjeno izobraževanje (imenovana pri Zavodu za šolstvo SRS, vendar je večina članov PIS);
 - v mesecu oktobru je bil organiziran posvet v železarni Štore o metalurških kadrih v Sloveniji. Osnovne ugotovitve posveta so:
1. Usmeritev metalurgije v Sloveniji v kvalitetnejše programe.
 2. Metalurški kadri niso pravilno strokovno korišćeni, saj ne opravljajo del primernih svojih izobrazbi. Vzroki za takšno stanje so neustrezno vrednotenje proizvodnega metalurškega dela, kar je povezano z nagrajevanjem.

3. PIS pripravlja s poklicnimi in srednjimi šolami akcijo za boljše seznanjanje z metalurškimi poklici z namenom, da se poveča vpis v te šole.

4. V skladu z razvojnimi programi bo potrebno čimprej pristopiti k postopnemu prilagajanju sedanjega sistema izobraževanja, posebej v DO; sistemu usmerjenega izobraževanja.

V času delovanja skupnosti so bile 4 seje skupščine in 6 sej Izvršnega odbora skupnosti. Če smo takrat, ko se je skupnost ustanovljala skeptično gledali na njeno funkcijo, pa danes po enem letu lahko ugotovimo, da je njena vloga opravičila, saj povečuje vpliv na izobraževanje kadrov v barvasti metalurgiji v Sloveniji.

Čišćenje proge

Naše novo parkirišče

M. S.

Sodelavci si med seboj radi pomagamo

Povsem slučajno smo vzeli na »muho« ene-ga izmed naših proizvajalcev in sicer Jan-zeza Lesjaka iz obrata strojno vzdrževanje in priprave električnih peči, doma iz podnožja Haloz, iz Podlehnik

resda bolj malo razu-mem, že niti ne govo-rim, kajti za to so pač učeni ljudje s fakul-tetno izobrazbo, da se mi, če bom priden de-lavec res ni potrebno bati, da bi nu svoja stara leta, ki seveda

ponosno nosi ime po našem res velikem borcu za delavske pra-vice tovarišu Borisu Kidriču in po njem se imenuje tudi naš kraj. Vem, da vas mogo-če zanima, kje in kaj delam. Naj vam po-

greba tr se tako od-dolžili njegovemu spo-minu. Drugo kar želim povedati, ugotavljam, da je pri nas v TGA zadnji čas zelo upadla fluktuacija, kar pome-ni, da smo zdrav ko-lektiv, da sicer tudi naši osebni dohodki

prav toliko lite žice in kar 10.000 ton litega traku, kar je brez dvo-ma velik korak naprej v finalizaciji naših pro-izvodov. Gradnja livar-ne bo menda veljala 260 milijonov novih di-narjev. Denar zagrad-njo pa so solidarno pri-spevale vse TOZD, ne-kaj pa je seveda še kredita.

Naj tudi povem, da sem bil lani deset dni na brezplačnem okre-vanju na morju, v Po-reču. Ob vrnitvi nazaj na svoje delovno me-sto, sem se potem po-čutil mnogo bolje. Si-cer pa na morju ni-sem bil edini. Bili so tudi drugi, ki delajo na delovnih mestih, ki so zdravju škodljiva...»

Še marsikaj drugega nam je povedal. Žal ni prostora, da bi lahko vse zapisali. Morda še samo to, da si poleg stare domačije gradi novo svetlejšo hišo. No-vi dom, v katerega pravi, da se bo, če bo seveda vse po sreči, vselil še letos. Tudi pri gradnji nove hiše mu je pomagal kolek-tiv, ko je dobil dolgo-ročni kredit in sicer v višini 45.000 dinarjev. Pri gradnji hiše pa so mu solidarno pomagali tudi nekateri njegovi sodelavci, prijatelji, so-rodniki.

Tekst in foto:
FRANJO HOVNIK

Janez Lesjak: »Sode-lavci se med seboj zelo dobro razumemo, po potrebi pa si tudi med seboj pomagamo...«

niso tako slabi. Res pa je, da bi vsled večje inflacije radi zasluži-li iz meseca v mesec več.

Zavedam pa se, da to res ni mogoče, še pose-bej, ker smo šli v grad-njo nove livarne, ki bo zgrajena čez približno dve leti. V njej bomo v kolikor sem pač ob-veščen, letno proizved-li 5.000 ton rondelic,

Pogovor z našim proizvajalcem

ter ga zaprosili za kraj-ši pogovor.

Bilo je tudi povsem slučajno, da smo ga našli doma, pri doma-čem prazniku, pri koli-nah. Žal nam niso po-kazali, kako debelega prašiča mu je žena Te-rezija zredila, smo ga pa okusili in malce za-lili z domačim, ki mu pravijo kvinton. Tako-le nam je pripovedo-val:

»Predno sem prišel na TGA Kidričevo, sem bil kakšni dve le-ti zaposlen pri gozdni upravi v Rogatcu. Želel sem se zaposliti v »na-ši« tovarni in napo-sled je bila moja pro-šnja ugodno rešena. To je bil zame pravzaprav res najlepši trenutek, kajti že tedaj, bilo je sredi leta 1956, sem se zavedal, da je prav TGA ena najbolj si-gurnih delovnih orga-nizacij z veliko bodoč-nostjo, da o nenehnem tehničnem razvoju, na katerega se kot delavec

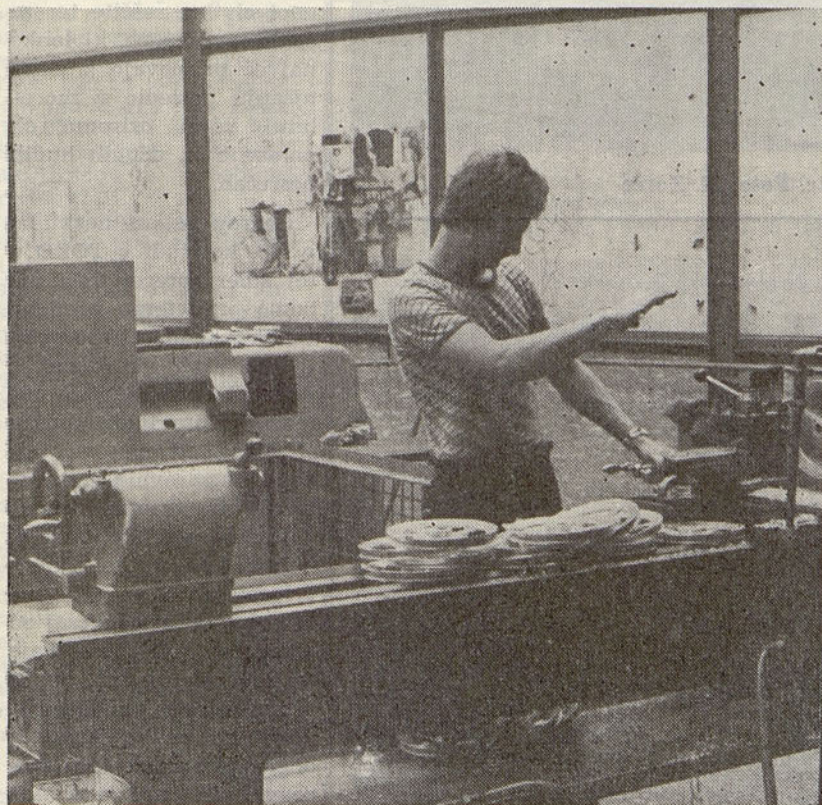
vedno hitreje prihajajo, ostal brez dela in — kruha.

Resda imam majhno posestvo, kar pa nam z družino še zdaleč ne zadustuje za preživlja-nje ter sem zato še ka-ko vezan na redne do-hodke iz rednega de-lovnega razmerja. Si-cer pa opravlja vsa kmečka dela doma mo-ja žena. Jaz njej mal-ce pomagam po »ših-tu«. Delam namreč vedno le v dopoldanski izmeni — od 7 do 15 ure, kar mi še kako u-gaja tudi glede prevo-za na delo, zlasti v zimskem času, ko je na kolesu, mopedu resda preveč hladno, da bi se lahko s temi prevo-znimi sredstvi vozil na redno delo.

Sredi letošnjega le-ta in sicer 6. junija bom namreč povsem tiho praznoval že ma-li — srebrni jubilej, 25 let od kar sem za-poslen v naši tovarni, to je tovarni, ki tako

vem, da sem na tak-šnem delovnem mestu, kjer so res težki pogo-ji dela. Zlasti smo vsi iz-postavljeni nevšečno-stim plina, ki nas res-da, zlasti ko je nizek zračni pritisk kar pre-cej moti, nam sili v gr-lo, pljuča, oči. Kljub temu pa delo z vese-ljem opravljam. Seveda pa je vprašanje, če bom lahko na tem delovnem mestu vzdržal vse do svoje upokojitve. Pri delu resda uporabljamo zaščitne maske in dru-go zaščitno opremo, za katero je pri nas v TGA resda zelo dobro preskrbljeno.

Naj povem, da delam v skupini, kjer nas je kar 21. Moj brigadir je Viktor Brglez. Med seboj se dokaj dobro razumemo, si pomaga-mo. Smo res homoge-na skupina, brez not-ranjih trenj. Žal se je že zgodilo, da je kateri izmed članov naše sku-pine umrl. Udeležili smo se njihovega po-

Iz IBT Trbovlje

Ob prazniku JLA nas je obiskala delegacija vojaških starešin in vo-jakoy garnizije Dušana Kvedra.

Velik pomen civilne zaščite

Čeprav smo o pomenu in važnosti civilne zaščite pri nas že veliko pisali, pa smo vseeno dolžni o tem nenehno poročati, saj nas med drugim obvezujejo tudi priporočila sveta za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pri P RK SZDL, katere so posredovali vsem KK SZDL, enako pa tudi odborom za LO in DS v TOZD in v KS.

Naj omenim, da je dan izreden povdarek informativno - propagandni dejavnosti za uresničevanje samozaščitnih aktivnosti v okviru CZ in, da se mora le-tej dajati več prostora v naših časopisih, predvsem pa je še dan povdarek na glasila v TOZD oz. DO ter v katerih mora biti CZ obravnavana iz vseh vidikov njene razsežnosti in pomena pri zaščiti in reševanju človeških življenj in materialnih dobrin, vseh vrst, naravnih in drugih hudih nesreč, kakor tudi ob zračnih napadih in drugih napadih v morebitni vojni.

Pri nas imamo formirane štabe enot CZ in imeli smo že tudi dve uspešni vaji teh enot, ki so dokazale kar precejšnjo stopnjo pripravljenosti. Enako je tudi po nekaterih KS, saj so tudi v mnogih dosegli izredne uspehe. Vendar pa je kljub vsemu le treba povdariti, da izpeljane organizacijske priprave civilne zaščite v KS in TOZD same po sebi še ne zagotavljajo učinkovitosti, predvsem pa množične samozaščitne akcije v okviru nalog CZ. Sami namreč tudi na naših sestankih in posvetih o tej pomembni zadevi večkrat ugotavljamo še vrsto problemov, ki terjajo vsekakor temeljito in konkretno rešitev tako v TOZD kot tudi v KS. Nedvomno se morajo zato vključiti v to akcijo nenehnega krepljenja CZ vse subjektivne sile, predvsem pa v TOZD sindikalne organizacije ter v KS SZDL, katere morajo prek temeljnih organizacij in delegatskih skupščin zagotoviti, da bodo imeli delovni ljudje in občani vpliv na oblikovanje in financiranje programov, ki jih sprejemajo družbenopolitične skupnosti in samoupravne interesne skupnosti ter s tem ustvariti možnost za krepitev CZ.

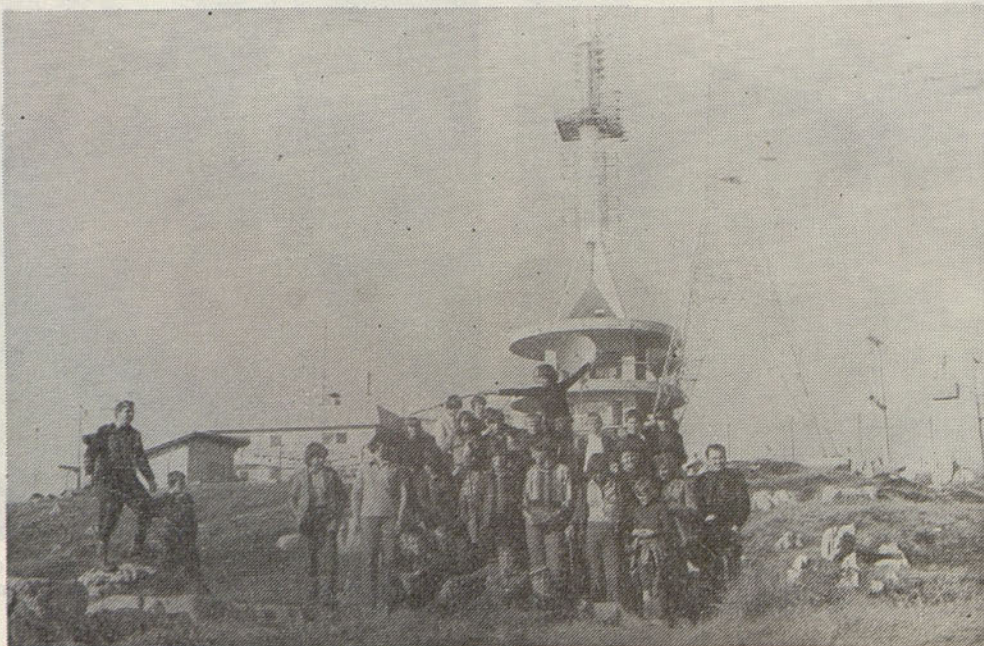
Razumljivo pa je, da je potrebno v sistem CZ bolj načrtno povezati tudi delovanje družbenopolitičnih organizacij in druš-

Naše enote civilne zaščite v TGA so dobro pripravljene. Foto: K. Zorec

Z vaje naše civilne zaščite. Foto: K. Zorec

Planinci, člani PD Kidričevo na Uršlji gori. Foto: K. Zorec.

tev, kar še predvsem velja za organizacije rdečega križa, gasilske organizacije, tabornike, ljudsko tehniko, planince, telesnokulturne organizacije — skratka vse kar je za močno pripravljenost CZ v tem trenutku najbolj potrebno.

SZDL, znotraj nje pa pa zlasti zveza sindikatov in zveza socialistične mladine, morajo zato v prihodnje posvetiti vso pozornost usmerjanju in povezovanju vseh družbenih organizacij in društev, da bi tako dosegli njihovo še bolj osveščeno, usklajeno in učinkovito delovanje pri uresničevanju skupnih nalog civilne zaščite

Omenil sem že, da krajevne organizacije SZDL oziroma njihovi KO za LO in DS v družbenopolitičnih skupnostih in KS, osnovne organizacije sindikata pa v TOZD, naj nenehno spremljajo in usmerjajo vso aktivnost na področju civilne zaščite. Zavzeti bi se morali z večjo odgovornostjo, da se bodo v družbenopolitičnih skupnostih in temeljnih samoupravnih skupnostih štabi za civilno zaščito organizacijsko in kadrovske izpopolnjevali in, da bodo skrbeli za usposabljanje enot civilne zaščite ter za zaščitne ukrepe, ki lahko največ prispevajo k zmanjšanju posledic v morebitni vojni oziroma ob naravnih in drugih hudih nesrečah.

Čeprav se pri nas tako v KS, kot tudi v TOZD v tej smeri precej dela, pa bomo prav temu resnično vsi skupaj morali posvetiti vso skrb, da bomo v primeru potrebe, hitre pomoči, pripravljeni, čeprav si nihče od nas ne želi nobenih naravnih elementarnih in drugih nesreč, najmanj pa razumljivo, kakršnekoli vojne. Dobra pripravljenost pa je že tudi polovica uspeha, saj so nam naše praktične vaje to dokazale, čeprav je še vedno opaziti pomanjkljivosti, katere pa bomo v doglednem času tudi odpravili. In prav zato moramo posvečati civilni zaščiti resnično vso pozornost.

F. Meško

ALI SO NAM PTUJSKE TOPLICE RES NEPOTREBNE?

Ptuj z okolico ima vrsto prednosti za razvoj turizma, vendar te danosti še niso dovolj izkoriščene, saj še ni dolgo, kar je naša občina kot celota prešla mejo manjrazvitosti. Zaradi tega tudi nismo dovolj razviti, nimamo kadrov, niti sredstev, ki bi pospešili naš celotni razvoj.

Začetek gradnje toplic je bil težaven, ker ni hotel biti nihče vsaj formalni nosilec investicije. Po zaslugi takratnega vodstva KK Ptuj in njegovih samoupravnih organov, je kombinat prevzel to investicijo, s poudarkom, da je odgovornost do te investicije stvar vsega združenega dela občine Ptuj in ne le kombinata.

Združeno delo ptujske občine je združilo takrat 18.591.192 din sredstev v obliki kreditov z zelo kratkim rokom odplačila za takšne vrste objektov.

Ptujčani smo dodatno z referendumom združili le malenkostna sredstva kot dotacijo za gradnjo toplic.

Iz drugih virov, predvsem iz bančnih, ki predstavljajo glavnino kreditov se je zaključila 1. in 2. faza sedanjih toplic, ki je vredna preko 70 milijonov din.

Pripominjamo, da je ročnost kreditov dokaj neugodna z relativno visoko obrestno mero.

Banka je sedaj znižala obresti in sprejela ugodnejše odplačilne roke odobrenih kreditov.

To bo mnogo pripomoglo k ugodnejšemu poslovanju, vendar pa težav v toplicah ne bo v celoti odpravilo. Letošnje izgube v toplicah so v višini predpisane amortizacije in obresti od kreditov. To se pravi izguba ob triletnem letu letošnjega leta znaša 5.700.00 din, t.j. toliko kolikor znašajo obvezna amortizacija in obresti od kreditov.

Ob gradnji je ptujski kombinat po zaposlenem in iz skladov združil v enaki višini sredstva kot vsi (ki so združili sredstva) ostali iz TOZD ptujske občine. T.j. bila enakopravno dogovorjena obveza delavcev v TOZD ptujske občine.

To se pravi, obveza je bila za vse enake, KK Ptuj pa je prevzel investitorstvo pod enakimi pogoji, kot vsi ostali zaposleni v združenem delu ptujske občine. Zato tudi TOZD kombinata po samoupravnem sporazumu o združenju v delovno organizacijo nimajo do ptujskih toplic nobene solidarne ali substidiarne odgovornosti.

Do toplic smo v ptujski občini vsi TOZD enako odgovorni. To so bila sprejeta načela, preden smo šli v izgradnjo toplic.

Kljub temu, da kmetij-

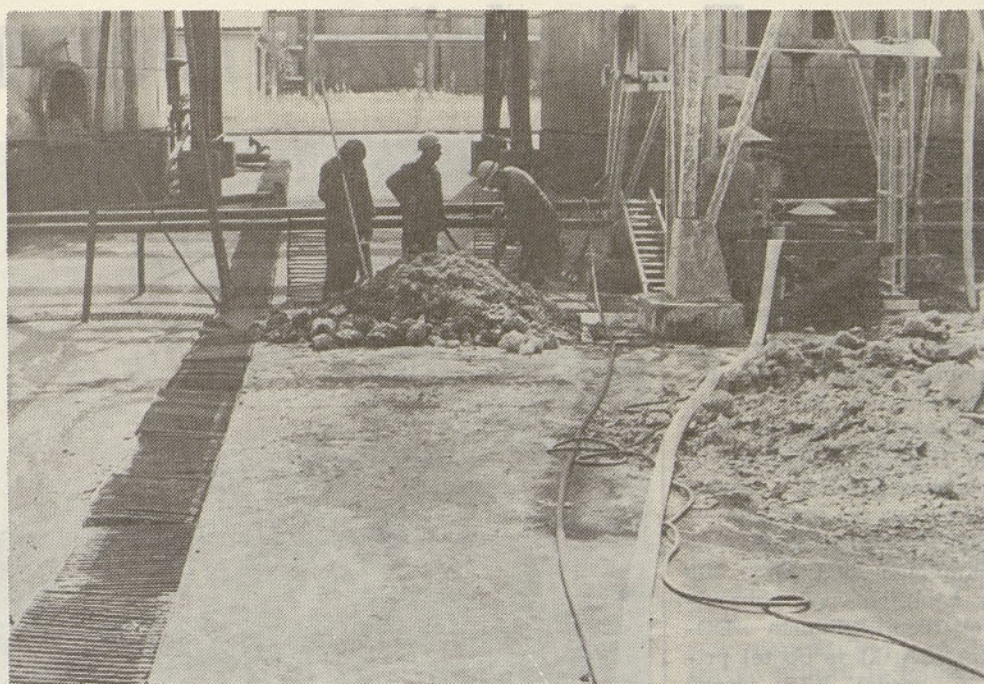
stvo že 3 leta zapovrstjo pestijo elementarne ujme, suša, mraz in toča (KK Ptuj ima samo letos 52 milijonov izpada dohodka zaradi mraza in toče), je kombinat kot investitor mnogo več vložil v toplice, kot ostalo združeno delo. Več je vložil, zlasti sredstev za:

- investicije,
- stanovanjskih sredstev za zaposlene,
- izobraževanje kadrov,
- regrese za dopust zaposlenih in kadri kombinata so se v času gradnje in sedaj več angažirali kot ostali kadri v združenem delu.

V občinskem merilu priznavamo, da so nam toplice potrebne za zdravje in rekreacijo. Priznavamo, da so kadrovske objekti, kajti, če ima kraj podobne objekte, raje kadri ostajajo v kraju kot sicer. Priznavamo, da so potrebne za razvoj turizma, povezanega z bogato kulturno dediščino Ptuja in ostalimi objekti (jezero) ter lepotami naših krajev.

Priznavamo, da je treba toplice razširiti z dodatnimi objekti, t.j. s hotelom, ki bo skupaj s toplicami

služil za razvoj turizma, zlasti še zdraviliškega; in še in še je potrebnosti, ki jih priznavamo.

Glinica

HUMOR

MALO ZA ŠALO, MALO ZARES

Direktor naredi zjutraj obhod po pisarnah. Pri eni od miz moški prijetno drema.

Direktor: »Kako dolgo ste pri nas v službi?«

»Tri dni.«

Direktor: »Ste se pa res hitro vživeli.«

»Zakaj ste stalno pri oknu kadar vaša žena poje,« vpraša sosed sosedu.

»Da ne bi ljudje mislili, kako jo tepem.«

»Tovarišica Marica, ali ste letos že imeli gripo?«

»Še ne tovariš šef, jaz jo vedno vzamem sredi februarja!«

»Natakar te žemlje so trde kot kamen!«

»Ne nergajte. Leta 1945 bi jih bili pa veseli.«

»No ja, takrat so pač bile sveže.«

NA AVIONU!

»Do kje potujete?«

»Do Dubrovnika.«

»Kaj boste pa tam počeli?«

»Izstopil bom.«

Dva ribiča sedita ob vodi in, ko »ulovita« najprej stare čevlje, potem raztrgane hlače, nato še razmajan stol, pravi eden:

»Pojdiva Karlo, tu spodaj nekdo stanuje!«

Turist že tretjič vpraša čuvaja plaže, če res ni morskih psov.

»Kje pa; kjer so krokodili ni morskih psov!« (iz glasila DO TOMOS KOPER).

Pripravil fm.

Na pobudo občinskih organov, zlasti še občinskega koordinacijskega odbora za razvoj toplic smo želeli, da s sprejemom samoupravnega sporazuma o skupnem poslovanju in razvoju ptujskih toplic odločamo o razvoju in o usodi toplic vsi zaposleni v združenem delu. S tem bi podpisniki tega sporazuma urejali sami družbeno ekonomska razmerja iz skupnega poslovanja in razvoja toplic. Ta objekt je širšega družbenega interesa in pomena, zato ga ne moremo prepustiti usodi samo eni delovni organizaciji, ki je tudi sama v težavah.

Kljub neugodnemu politetu (saj je bilo v zunanjih bazenih letos le 45 kopalnih dni) nudijo toplice ptujskemu plavalnemu klubu uporabo objektov povsem zastoj, ker omenjeni klub ne razpolaga s sredstvi v te namene. Vsako tekmovanje, prvenstvo, tam do državnega gre v breme delovnega kolektiva toplic.

Kljub temu, da smo zelo kritični do toplic, moramo povedati, da je komisija uvrstila zelo malo turističnih in gostinskih objektov v regiji v sam vrh — med njimi so toplice, ki so dobile 5 plavih zvezdic. T.j. najvišja oce-

na, ki je nasploh možna za tovrstne objekte.

Kljub temu, da imajo toplice tako visoko strokovno oceno so težave kljub prizadevnosti delovnega kolektiva. V zadnjem času se pojavljajo tudi novitete v ponudbi o glasbi ob petkih in sobotah in predprazničnih večerih. Sprejeta je vrsta ukrepov za izboljšanje poslovanja, vendar obveznosti so prevelike, da bi pokrile nastale izdatke. Pripominjamo, da je gostinski del toplic rentabilen in, da pomaga k sanaciji izgube v kopališkem delu, vendar je to le malenkostna pomoč proti tako velikim stroškom kopališča.

V kolikor nam je znano, javna kopališča niso nikjer dobičkonosna, zato je nujna gradnja hotela v toplicah. Sredstva za gradnjo, razen lastne udeležbe, bomo morali pridobiti predvsem izven gospodarstva ptujske občine.

Na koncu ponovno poudarjamo, da je usoda razvoja toplic v naših skupnih rokah, zato je potrebno, da o tem razmislimo in se odločimo za takšne ukrepe, ki ne bodo toplic zaprli, temveč jih razvili, saj so toplice nam vsem skupaj in za razvoj Ptuja še kako potrebne.

Branko GORJUP

Tudi ribiči so praznovali jubileje

Koncem lanskega leta je bilo tudi za slovensko sladkovodno ribištvo zelo slovesno, saj so praznovali kar tri jubileje in sicer 90-letnico organiziranega ribištva na Slovenskem, 25-letnico samoupravnosti organiziranosti Ribiške zveze Slovenije in 30-letnico izhajanja revije »Ribič« — glasila slovenskega ribištva. Vsemu slavlju pa je prav gotovo dala vrhunec slavnostna skupščina RZS, ki je bila v Ljubljani pod pokroviteljstvom Staneta DO-LANCA, ki je ob tej priložnosti prejel visoko priznanje z odlikovanjem z redom zaslug za narod s srebrnim vencem, s katerim jih je odlikoval tovariš TITO.

Danes ne želimo v tem krajšem zapisu opisovati zgodovinskega razvoja slovenskega sladkovodnega ribištva ter celotnega poteka v vseh 90. letih razvoja, saj imamo tudi med nami v delovni organizaciji precej tovarišev, ki se aktivno ukvarjajo s to športno panogo in se tudi tako rekreirajo pač na njim svojstven način. Namen imamo poudariti le to, da so tudi člani Zveze ribiških družin Ptuj po svoje praznovali omenjene jubileje in ob tej priložnosti je bilo podeljenih tudi precej priznanj in redov od I. do III. stopnje, medtem pa so posebna priznanja dobile od RZS ob 25-letnici njenega obstoja Ribiška družina Ptuj, Ribiška družina Ormož ter

Delovno predsedstvo. Foto: K. Zorec.

Jože Erhatic sprejema zaslužen visoko priznanje SRSJ. Foto: K. Zorec

Pomemben prispevek k rekreaciji je tudi planinstvo. To so naši planinci na vrhu Triglava ob lanskoletni proslavi prvega vzpona. Foto: K. Zorec

Ribiška družina Lešje—Majšperk. Za nesebično in vsestransko pomoč pri čuvanju dristišč pa je tudi Lovska družina Ptuj prejela red III. stopnje z zastavico. Zraven tega je Zveza ribiških družin Ptuj sprejela od RZS na slavnostni skupščini v Ljubljani tudi Red za zasluge II. stopnje z zastavico. Najvišje priznanje pa je dobil za dolgoletno vestno in nesebično delo, od športne ribolovne zveze Jugoslavije tovariš Jože ERHATIC, ki ga tudi mnogi naši delavci še kako dobro poznajo. Med odlikovanci je precej naših članov iz DO, kot tudi bivših članov, ki so že v pokoju pa jim tudi mi

iskreno čestitamo.

Morda bo nekdo menil, da razprava o rekreaciji na področju športnega ribolova ne sodi v glasilo DO, toda prav gotovo temu ni tako, saj je tudi rekreacija ob naših vodah v tej smeri še kako koristna za nabiranje novih delovnih moči na delovnih mestih v tovarni, saj mnogo tudi koristi čisti zrak ob naših čistih vodah (kateri so seveda še sploh čisti?) je pa tudi skupna naloga vseh, da za čisto vodo in okolje vsi skrbimo, ker so nam čisti zrak in naše vode najbolj koristne.

Mnogi se ukvarjajo v smeri rekreacije z različnimi panogami, od smučanja, pohodov na TRIM stezah, raznih športov in podobno, pa je prav, da smo se v nekaj vrsticah spomnili tudi na naše ribiče, seveda še predvsem zato, ker so praznovali kar tri pomembne jubileje. In, da je za to panogo precejšnje zanimanje nam kaže tudi vse večje število mladih ribičev-pionirjev, prav tako pa je za Zvezo ribiških družin Ptuj pomembno tudi število članov saj jih je vseh skupaj že menda preko 1.700, kar predstavlja kar 10% celotnega članstva na Slovenskem. Ta številka pa je menda že sama po sebi povedala vse o naših ribičih na območju severovzhodne Slovenije oziroma spodnjedravskega toka. Morda pa se bo še kdo vključil v njihove vrste in se pridružil takemu načinu koristne rekreacije.

Življenje

v
naravi,
daje
vitalnost!

Tudi v Kidričevem je zaživela taborniška organizacija

V Kidričevem pri Ptujju je poleg ostalih družbeno-političnih organizacij in društev tudi taborniška organizacija, ki ima ime po narodnem heroju in revolucionarju »BORISU KIDRIČU«. Ne bom pisal kaj več o njem, kajti večina ve o njem veliko. Poznamo tudi vrsto ustanov, šol, tovarn, ki nosijo prav njegovo ime.

Rad bi povedal nekaj več besed o delu in življenju taborništva v Kidričevem. Taborniška organizacija »BORIS KIDRIČ« KIDRIČEVO je ustanovljena že približno 25 let. Od vsega začetka, pa do danes v njej ni bilo kaj dosti slišati. Organizacija je delovala bolj na svojem področju, manj pa po ostalih krajih v republiki Sloveniji ali v Jugoslaviji. Vzrokov, da se ni udeleževala v širšem okviru je več. Ne bom našteval vseh, marveč bi poudaril le nekatere, bolj pomembne:

Eden izmed najpomembnejših je prav gotovo ta, ker namreč nimamo svojega prostora, kjer bi se lahko sestajali in delali, vzgajali mladino v dobre

in čebelice v Mariboru, na republiškem tekmovanju v Novi Gorici, z gorani, iz Brežic, kjer smo pomagali pri sajenju okrasnega drevja, imeli smo tudi nekaj pohodov, taborenj. V zadnjem času smo bolj povezani z OŠ, KS in ostalimi organizacijami in društvi. V organizacijo je vključeno približno 120 članov od 4. do 55. leta leta starosti. Vključili smo tudi OŠ iz Hajdine, sedaj smo začeli na šoli z vodniškim tečajem, formiranjem čet in vodov.

Nabavili smo si svoj prapor, uniformirali smo se, nabavili nekaj literature za nadaljnje delo naše organizacije. Povedati moram, da nam je pri nabavi razne opreme pomagala tudi: Tovarna Glinice in Aluminija »Boris Kidrič« iz Kidričevega, Krajevna skupnost Kidričevo, društvo upokojencev nam je nudilo začasno prostor za sestajanje in streho za delo v zimskih dneh. Nekaj sredstev smo dobili od občinske zveze, nekaj pa smo zbrali sami.

Zahvaljujem se v svo-

Fotografija je iz propagandnega tabora v Kidričevem. Letonja sprašuje tabornike, kakšen mora biti tabornik.

učimo in govorimo v materinem jeziku.

Na enem izmed naših sestankov smo naredili plan dela naše organizacije in če hočemo, da ga bomo realizirali bomo morali krepko pljuniti v roke. Lahko bi našteval še in še, vendar smatram, da je za prvič dovolj, mogoče drugič kaj več na tekmovanjih in delovnih akcijah.

Omenil bi še to, kar sem zasledil v dnevnem časopisu »VEČER«, ki je izšel na dan 6. novembra 1978 na strani 11 pod naslovom: »OGENJ NE SME UGASNITI« to je

članek s fotografijo 11. SNOPA iz Maribora, ki ga je napisal J. ARKO. Zakaj pravzaprav gre bom povedal v nadaljevanju mojega članka.

Namreč ne moremo si zamisliti, ko smo prebrali »VEČER« in videli sliko, da je slika odveč iz napisanega članka, ki opisuje delo 11. Snopa in pohoda na ROGLJO.

Še enkrat povdarjam, da nimamo nič proti članu in tudi proti fotografiji nič, ampak obratno še premalo se piše in objavlja delo tabornikov. Naša taborniška organizacija »Boris Kidrič« KIDRIČE-

VO, je organizirala propagandni tabor in med drugimi povabili tudi 11. Snop iz Maribora. Zato smatramo, da bi lahko nekdo iz odreda napisal kaj več o tem taboru, ki je bil v mesecu avgustu v Kidričevem in vstavil to fotografijo. Na taboru je bila Borisova četa, ki jo vodi Marjan Letonja.

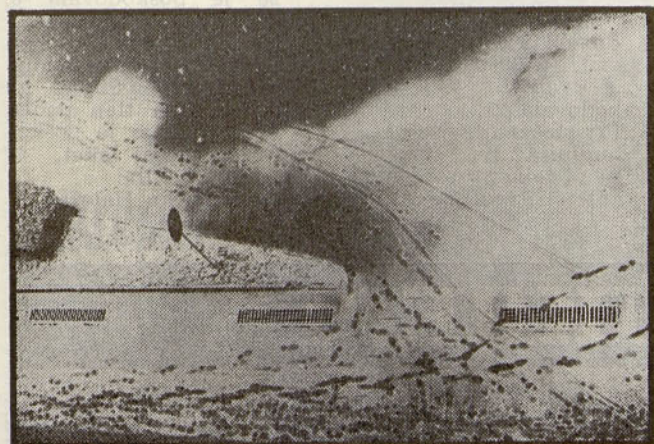
Smatramo, da smo jim nudili dovolj, seveda koliko je bilo v naših močeh in fotografija je iz tega tabora, ne pa iz pohoda na Rogljo.

Zato ne bom opisoval jaz tega propagandnega tabora, ki je trajal tri dni, smatram pa, da bi lahko nekdo od povabljenih gostov napisal kaj več in zraven priložil to fotografijo, kot sem že omenil, da je iz tega tabora. Toliko samo v opozorilo za bodoče članke, ki jih bodo objavljali o svojem delu člani odreda 11. Snop.

S tem kar sem napisal nočem spodbijati članka, ki je bil objavljen ali žaliti avtorja J. Arka. Smatram, da ispađe nerodno, ko prebiraš članek, ki opisuje eno, slika pa kaže drugo. Mogoče tudi jaz nimam prav ampak kaj spada k enemu in kaj k drugemu, mislim pa da bi lahko priložili kako sliko resnično iz pohoda na Rogljo.

Ob koncu bi zaželel vsem odredom v Jugoslaviji in v tujini veliko uspehov pri njihovem nadaljnjem delu pri razvijanju BRATSTVA IN ENOTNOSTI VSEH NARODOV IN NARODNOSTI ZA BOLJŠI JUTRI.

Mirko NEŽMAH

Odtisi

tovariše, razvijali bratstvo in prijateljstvo vseh narodov in narodnosti, saj je to delo taborniške organizacije, neznanje in pogosta menjava vodilnega kadra, ker se tiče prostih dnevo pri sodelovanju na raznih manifestacijah in proslavah ter tekmovanjih, je težko doseči v podjetjih, kjer nas je večina zaposlenih, da bi lahko dobili prost dan ali celo plačanega. Tudi KS premalo gleda na našo organizacijo.

Da ne bom omenjal samo pomanjkljivosti bi rad povdaril še pozitivne lastnosti naše organizacije:

do sedaj smo že sodelovali na tekmovanjih za tabornike in tabornice v Ptujju, na področnem mnogoboju za medvedke

jem imenu, (sedanji starešina odreda) in v imenu celotne taborniške organizacije za vse usluge, ki so bile dane od naštetih organizacij, z željo, da bi nam tudi v bodoče pomagali pri razvijanju taborništva v našem kraju. Mi pa obljublamo, da bomo v bodoče bolj aktivno delali, pomagali pri polepšanju našega kraja in razvijali bratstvo in edinost med narodi vsega sveta.

Nekaj delavnih akcij smo že imeli v KS in sodelovali smo tudi na Prežihovini 78. Zavedamo se namreč, da nosimo ime heroja in revolucionarja BORISA KIDRIČA in vseh, ki so se borili v času NOB, da lahko v današnjem času uživamo, se

Zimska pokrajina

NEZGODE V MESECU DECEMBRU 1978

	Na delu	Na poti	Skupaj
TOZD proizvodnja aluminija	4	1	5
TOZD glinica	—	1	1
TOZD vzdrževanje	4	—	4
TOZD promet	1	1	2
TOZD kontrola kvalitete	1	1	2
DSSS	1	1	2
Skupaj:	11	5	16

VZROKI NEZGOD

- udarec predmeta,
- padec osebe,
- leteči predmeti,
- trčenje z osebnim avtomobilom,
- ostri predmeti,
- stik z vrtečimi deli,
- dotik s skrajnimi temperaturami in
- stisnitev med predmeta.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. Jože Krivec, mat. št. 4543 iz proizvodnje aluminija, se je poškodoval 8. decembra. Med delom je na prebijalcu skorje izpadel klinasti jermen iz jermenice za pogon prebijalca. Med nameščanjem jermena se je prebijalec premaknil, jermenica pa mu je poškodovala kazalec leve roke. Vzrok: neprimeren in nestrokovni način dela.
2. Stanko Kurbus, mat. št. 4365 iz proizvodnje aluminija, se je poškodoval 16. decembra. Pri odkladanju anodnega efekta na elektrolitski celici 434 je pri prebijanju peči brizgnil tekoči kriolit za čevelj

in ga popekel po gležnju leve noge. Vzrok: neprimeren način dela.

3. Ivan Pabdi, mat. št. 2618 iz proizvodnje aluminija, se je poškodoval 30. novembra. Na poti z dela je ponesrečenec na ledeni cesti s kolesom zdrsnilo, pri čemer je padel in si na obeh nogah nategnil kite. Vzrok: poledenela cesta.

4. Stanko Bedenik, mat. št. 1129 iz proizvodnje aluminija, se je poškodoval 21. decembra. Pri ugašanju anodnega efekta na elektrolitski celici 130 z lesenim drogom, je brizgnil kriolit iz peči poškodovanca za čevelj in ga popekel po gležnju. Vzrok: vlažen drog.

5. Rudolf Kramer, mat. št. 4451 iz proizvodnje aluminija, se je poškodoval 25. decembra. Pri menjavi anodnih klinov na elektrolitski celici 328 je na predhodno menjanem klinu izbruhnil plin, ki se je zaradi visoke temperature vnel. Čeprav je ponesrečenec odkočil iz anode ga je plamen

opekel po obrazu. Vzrok: neprimeren način dela.

TOZD GLINICA

1. Martin Zagorski, mat. št. 1092 iz glinice — filtrirnice, se je poškodoval 7. decembra. Nesreča se je pripetila na poti z dela domov. Na cesti Kidričevo — Hajdoše ga je od zadaj zašel tovorni avtomobil, ponesrečenec je padel in se težje telesno poškodoval.

TOZD VZDRŽEVANJE

1. Ivan Fideršek, mat. št. 3447 iz strojnega vzdrževanja, se je poškodoval 13. decembra. Nezgod se je pripetila v strojni delavnici glinice — strugarna. Pri brušenju stružnega noža na stabilnem brusilnem stroju se mu je obdelovanec spodrsnil na brusilnem kolutu in si pri tem obrusil kazalec na levi roki.
2. Franc Turk, mat. št. 870 iz vzdrževanja, se je poškodoval 19. decembra. Pri zamenjavi ležaja v ohišju skobelnega stroja za kovine se je imenovani vrezal na robu grobo-obdelanega ohišja v prstanec desne roke.
3. Zdravko Jernejšek, mat. št. 4478 iz elektro-vzdrževanja, se je poškodoval 22. decembra. Nesreča se je pripetila pri izvajanju el. instalacije v novi stavbi odpadnega skladišča. Pri izhodu iz stavbe mu je spodrsnilo in je padel.

Pri padcu je udaril z levo roko po tleh in si poškodoval mezinec na levi roki.

4. Franc Zajc, mat. št. 859 se je poškodoval 27. decembra. Nesreča se je pripetila v strojnem vzdrževanju. Pri žaganju sive litine $\varnothing$ 250 na strojni žagi mu je padel komad sive litine na stopalo leve noge. Utrpel je lažjo poškodbo.

TOZD PROMET

1. Anton Kurilič, mat. št. 75 iz prometa, se je poškodoval 8. decembra. Ponesrečeni je šel peš na avtobusno postajo z namenom, da pride na delo. Medtem je prišel na poledeneli del pešpoti, ko se je umikal motornemu vozilu je padel in si poškodoval levo roko v zapestju.
2. Marjan Štumberger, mat. št. 4152 iz prometa — transporta, se je poškodoval 23. decembra. Ponesrečeni se je poškodoval pri zapiranju vrat na železniškem vagonu, ko ga je udaril zaščitni drog po palcu leve roke. Do nezgode je prišlo zaradi nepazljivosti ponesrečenca.

TOZD KONTROLA KVALITETE

1. Elizabeta Korenjak, mat. št. 2990 iz kontrole kvalitete, se je poškodovala 21. decembra. Pri struženju vzorca aluminija na stružnici za obdelavo vzorcev je odletel vroč ostružek

ponesrečenki v desno oko. Pri struženju je uporabljala običajna očala z dioptrijo. Vzrok: nepravilna zaščitna očala.

2. Franc Slameršek, mat. št. 819, iz kontrole kvalitete, se je poškodoval 17. decembra. Ponesrečenec se je peljal z osebnim avtomobilom v Banja Luki s pošte na stanovanje. Delavec je na terenu kot kontrolor v zvezi z dobavo boksita matičnemu podjetju Kidričevo. Med vožnjo z avtomobilom mu je nenadoma prečkal cesto pešec, da bi se izognil pešču se je zaletel v ograjo. Ponesrečenec je utrpel poškodbo desne noge v kolenu.

DS SKUPNIH SLUŽB

1. Jurij Horvat, mat. št. 961 iz splošne službe, se je poškodoval 5. decembra. Ponesrečeni je po razporedu v pisarni odšel na svojo dolžnost k vratarnici na prevzem izmene kot vratar. Pri spustu po stopnicah mu je na ledu spodrsnilo, nakar je padel in si poškodoval levo roko od zapestja do komolca.
2. Antonija Irgl, mat. št. 3556 iz skupnih služb, se je poškodovala 8. decembra. Ponesrečenka je šla iz dela proti domu oz. že na stopnicah pri izhodu je na poledenelih tleh padla. Pri padcu si je poškodovala desni lakot. Pripravila: Frančka Haložan

DISCIPLINSKI UKREPI

V smislu 34. člena samoupravnih sporazumov in odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu TOZD objavljamo naslednje ukrepe:

1. Fras Štefan, mat. št. 1266, roj. 23. 12. 1926, stan. Grajenščak št. 80, p. Ptuj, poročen, oče 2. otrok v starosti od 21 do 25 let, opravlja dela oz. naloge li-varja v TOZD predelava aluminija, ukrep mu se ni bil izrečen, je kriv, da je dne 20. 10. 1977 in 22. 4. ter 23. 4. 1978 neopravičeno izostal z dela, s tem je storil hujšo kršitev delovne obveznosti po čl. 11 tč. 1 (nevestno, nepravilno in nemarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti) v zvezi s čl. 6 tč. 4 (obveznost delavca v združenem delu je, da prihaja na delo ter odhaja z dela ob določenem času) samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu TOZD tovarna aluminija ter mu je komisija na podlagi 3. cit. sporazuma izrekla ukrep — javni opomin.

2. Hrovat Ciril, mat. št. 4209, roj. 8. 6. 1953, stan. Kidričevo št. 25, neporočen, zaposlen v TOZD VZDRŽEVANJE na delih in nalogah »elektro instalater«, je že bil v disciplinskem postopku in izrečen ukrep, je kriv, da je dne 30. 5. 1978 izostal z dela, da je dne 31. 5. 1978 izostal z dela, s tem je kršil delovno obveznost na podlagi 11. člena, tč. 1 (nevestno,

nepravilno in nemarno opravljanje delovnih in drugih obveznosti) v zvezi s čl. 6 tč. 4 (obveznost delavca v združenem delu je, da prihaja na delo in odhaja z dela ob določenem času) samoupravnega sporazuma o obveznosti in odgovornosti delavcev TOZD VZDRŽEVANJE in mu je komisija na podlagi 3. cit. omenjenega samoupravnega sporazuma čl. 9 tč. 3 izrekla ukrep — začasna razporeditev delavca z del in nalog elektro instalater, k delom in nalogam vzdrževanje in obnova el. instalacij št. 521-12-04 za dobo dveh mesecev.

3. Majoško Ivan, mat. št. 1130, roj. 20. 6. 1932, stanujoč Obrež 152, p. Središče ob Dravi, poročen in oče treh otrok, v starosti od 18 do 20 let, zaposlen na delih stikalničar v obratu anodne mase TOZD Proizvodnja aluminija, je že bil kaznovan, vendar so mu kazni izbrisane, je kriv, da je dne 14. 7. 1978 neopravičeno zapustil delovno mesto in preko tovarniške ograje prinesel v tovarno 4 litre vina, eno pivo in štiri sendviče, s tem je storil hujšo kršitev delovne obveznosti po čl. 10 točka 3 v zvezi s 6. členom (obveznost delavcev v združenem delu je, da ne zapušča delovnega mesta med delovnim časom brez potrebe ter brez dovoljenja svojega nadrejenega) samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavca v združenem delu

in v prinašanje alkoholnih pijač v delovno organizacijo po čl. 11, tč. 19 v zvezi s členom 6, tč. 8 (obveznost delavca v združenem delu je, da ne prinaša v podjetje alkoholnih pijač) in se mu na podlagi 3. cit. omenjenega samoupravnega sporazuma 9. člena tč. 2 izreče ukrep — javni opomin.

4. Tov. Medik Terezija, mat. št. 3886, roj. 3. 10. 1949, stan. v Kidričevem št. 13, razvezana, mati enega otroka v starosti 7 let, na delih in nalogah »Upravniki družbene prehrane«, ukrep ji še ni bil izrečen, je kriva, — da ob priliki prireditve sekcije za vleko Maribor dne 27. 12. 1977 ni opravila kontrole strežnega osebja, kot je bilo s pogodbo določeno z organizatorjem strežbe Katic Kmetec iz Ptuj, zaradi česar je bil Katic Kmetec izplačan znesek 14.500 din, za 19 natakarijev, čeprav je resnično delalo le 7 natakarijev z dvema vodjema strežbe, — da je dne 31. 12. 1977 po računu z dne 21. 12. 1977 prejela za obrat družbene prehrane v gotovini din 34.591,20 din, od katerih je 3.591,20 zvela zase, — da je dne 19. 11. 1977 izplačala delavkam Turk Frančici, kuharici, Ivici Antonič, natakarici in Štefki Iljevec, natakarici, po 500,— din kljub temu, da so jim bile za ta čas ob-

računane ure za normalno delo po razporedu,

s tem je storila hujšo kršitev delovne obveznosti po tč. 1 (nevestno, nepravilno in nemarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti) in po tč. 4 (zloraba položaja ali prekoračenje pooblastila z namenom, da bi pridobila sebi ali drugemu protipravnno premoženjsko korist ali drugemu povzročila škodo) 11. člena samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu DS skupne službe in se ji na podlagi člena 9 tč. 5 že cit. sporazuma izreče ukrep — prenehanje lastnosti delavca v združenem delu.

Podan je bil zahtevek za varstvo pravic zoper odločbo disciplinske komisije, katerega je podala Medik Terezija, upravnika obrata družbene prehrane, vendar je Delavski svet DS skupnih služb potrdil odločitev disciplinske komisije TGA št. 21 z dne 16. 10. 1978, s katero preneha lastnost delavca v združenem delu Medik Tereziji z dnem vročitve dokončnega sklepa.

5. Potočnik Drago, mat. št. 4534, roj. 1. 11. 1954, stan. Brež št. 33, p. Majšperk, zaposlen v elektrolizi A pri delih in nalogah »posluževanje anod v TOZD Proizvodnja aluminija — Elektroliza A, ukrep mu se ni bil izrečen, je kriv, da je dne 15. 6. 1978 okrog 11.30. ure neopravičeno zapustil

delovno mesto in verjetno odšel domov, da je dne 16. 6. 1978 izostal od dela, tedaj je storil hujšo kršitev delovne obveznosti po tč. 1 čl. 11 (nevestno, nepravilno in nemarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti) v zvezi s čl. 6 tč. 4 (obveznost delavca v združenem delu je, da prihaja na delo ter odhaja z dela ob določenem času) samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu TOZD Proizvodnja aluminija in se mu na podlagi 9. člena tč. 3 že cit. sporazuma izreče ukrep — začasna razporeditev delavca z del posluževanje anod k delom in nalogam »Pomožna dela pri posluževanju anod št. 211-12-04 za dobo enega meseca.

6. Plohl Franc, mat. št. 3015, roj. 10. 1. 1941, stan. Zamušani št. 8, zaposlen v obratu elektro-lize A v TOZD Proizvodnja aluminija, je že bil v postopku, vendar so mu kazni izbrisane, je kriv, da je dne 15. 6. 1978 ob 11. uri neopravičeno zapustil dela in naloge, brez predpisanega dovoljenja in verjetno odšel domov,

(Nadaljevanje na 19. strani)

DISCIPLINSKI UKREPI

(Nadaljevanje iz 18. strani)

s tem je hujše kršil delovno obveznost po tč. 1 (nevestno in nepravčasno ter nemarno opravljanje oz. izpolnjevanje delovnih ter drugih obveznosti) 11. člena v zvezi s členom 6, točka 4 (obveznost delavca v združenem delu je, da prihaja na delo in odhaja z dela ob določenem času) in mu komisija na podlagi že omenjenega samoupravnega sporazuma čl. 9 tč. 2 izreče ukrep — javni opomin.

7. Tov. Potrč Ferdinand, mat. št. 2816, roj. 14. 2. 1925, stan. v Zg. Hajdini št. 101 b, poročen, brez otrok, pri delih in nalogah posluževalec v beli filtrirnici, ukrep mu še ni bil izrečen, je kriv, da je dne 5. 1. 1978 odprl tlačni ventil v dekompozitorjih, zaradi česar je prišlo do pretoka luga in poskropitve Cirila Brunčiča, ključavničarja, ki je skupno z Albertom Klajderičem, preklapljal cevovode, ki črpajo lug iz rezervoarja v dekompozitorje,

s tem hujše kršil delovno obveznost po tč. 7 11. členu samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu TOZD TOVARNA GLINICE in mu komisija na podlagi že cit. sporazuma čl. 9, tč. 2 izreče ukrep — javni opomin.

8. Vrabl Milan, mat. št. 4318, roj. 7. 8. 1953, stan. Zg. Hajdina št. 36, poročen in brez otrok, pri delih in nalogah ključavničarja

v remontni skupini TOZD VZDRŽEVANJE, izrečen mu je že bil ukrep, je kriv, da je dne 28. 7. 1978 ob 16.30. uri prekoračil tovarniško ograjo in prinesel v delovno organizacijo 7 piv, klobase in cigarete, s tem je kršil delovno obveznost na podlagi 11. čl. tč. 19 v zvezi s čl. 6 tč. 8 (obveznost delavca v združenem delu je, da prihaja na delo trezen, da ne prinaša v podjetje alkoholnih pijač ter da jih ne pije med delovnim časom) samoupravnega sporazuma o odgovornosti delavcev in se mu na podlagi že omenjenega sporazuma čl. 9 tč. 2 izreče ukrep — javni opomin.

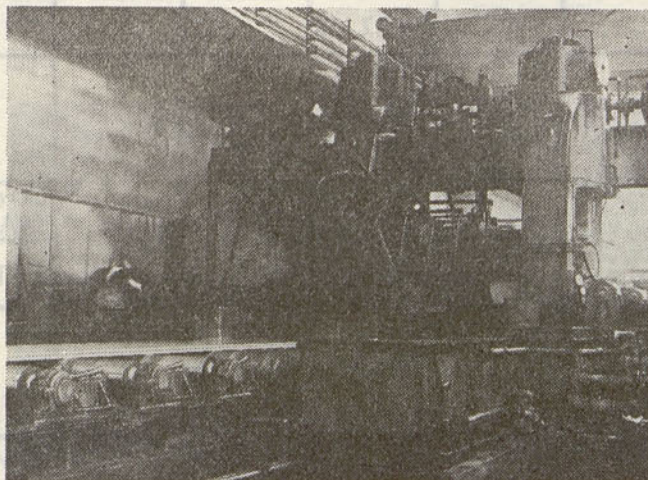
9. Vogrinec Štefan, mat. št. 4098, roj. 8. 12. 1948, stan. Popovci 17, p. Videm pri Ptuj, zaposlen na delovnih nalogah oz. opravih posluževanje anod v elektrolizi A TOZD proizvodnja aluminija, je kriv,

da je dne 15. 6. 1978 okrog 11.30 ure zapustil delo in odšel domov, s tem je hujše kršil delovno obveznost po tč. 1 (nevestno in nepravčasno ter nemarno opravljanje oz. izpolnjevanje delovnih

ter drugih obveznosti) 11. členu, v zvezi s členom 6, točka 4 (obveznost delavca v združenem delu je, da prihaja na delo ter odhaja z dela ob določenem času) samoupravnega sporazuma o obveznosti in odgovornosti delavcev v združenem delu TOZD proizvodnja aluminija in se mu na podlagi že omenjenega sporazuma izreče ukrep po čl. 9 tč. 2 — javni opomin.

10. Zajšek Stanko, mat. št.

„ALUMINIJ“ JE TRIBUNA DELAVCEV!

Iz Impola

DOPIŠUJTE

V

„ALUMINIJ“

Iz Elektrodelavnice

4738, roj. 28. 4. 1956, stan. Podložice št. 20, p. Ptujška gora, samski in brez otrok, pri delih in nalogah ključavničar II v TOZD VZDRŽEVANJE, po lastni izjavi še ni bil v postopku, je kriv, da je dne 28. 4. 1978 neopravičeno izostal od dela, da je dne 4. 5. 1978 samovoljno odšel domov tako, da predvideno delo ni bilo opravljeno, da je 7. 5. 1978 neopravičeno izostal od dela,

s tem je kršil delovno obveznost na podlagi 11. čl. tč. 1 — neopravičeno izostajanje z dela brez predpisanega dovoljenja oz.

privolitve predpostavljenega delavca, je na podlagi že cit. sporazuma (nemarno, nepravčasno in malomarno opravljanje oz. opravljanje delovnih in drugih obveznosti) in se mu na podlagi že omenjenega samoupravnega sporazuma čl. 9 tč. 3 izreče ukrep — začasna razporeditev delavca z delovnega mesta ključavničar II k delom in nalogam izvajanje pomožnih ključavničarskih del pri vzdrževanju cevovodov in parovodov št. 511-16-05 za dobo dveh mesecev.

Za tajništvo skupne disciplinske komisije

Š. A.

Rešitev novoletne nagradne križanke

Novoletna jelka; obesek, rman, rn; Valerija, Banat; Ilok, pav, l, ij; napaka, itačani; spona, o, e, an, gin; Rim, religija, Irak; epos, rj Lvov, car, m; čarke, e, ja, irandi; n, i, kp, vinag, s, uk; o, kovini, Una; Njasa, Ilok, Ob; oe,

ati, er, ono; vlakovodja, t; os, ar, navtika; laž, tl, Nava, obisk; e, američan, devet, r; togota, e, es, denar; oda, iskra, ol, selen; e, okarina, om, Tina; oseba, o, tlaka, kjer; Dana, osveta, o, ea, T.

NAGRAJENCI

Rešitve novoletne nagradne križanke, nam je poslalo 40 bralcev — članov kolektiva. Izmed pravih rešitev je izžrebal uredniški odbor »Aluminija« naslednje nagrajence:

prvo knjižno nagrado (Desiree) prejme Vera Peklar, delovna skupnost skupnih služb, drugo knjižno nagrado (Zaklad Si-

era Madre) prejme Silva Omerović, del. skupnih služb in tretjo knjižno nagrado (Kljub vsemu odpor) prejme Franc Gradišnik, TOZD vzdrževanje. Nagrade lahko dvignete v pisarni sindikata pri tov. Romani Krebs. Nagrajencem čestitamo.

Uredniški odbor

ZAHVALA

Podpisani Drago Petkovič iz Kidričevega, se najlepše zahvaljujem svojim sodelavcem iz splošnega sektorja za darilo, ki so mi ga podarili, ob odhodu v invalidski pokoj. Obenem se zahvaljujem tudi sindikalni organizaciji za darilo in pogostitev. Darilo mi bo trajen spomin na delovno or-

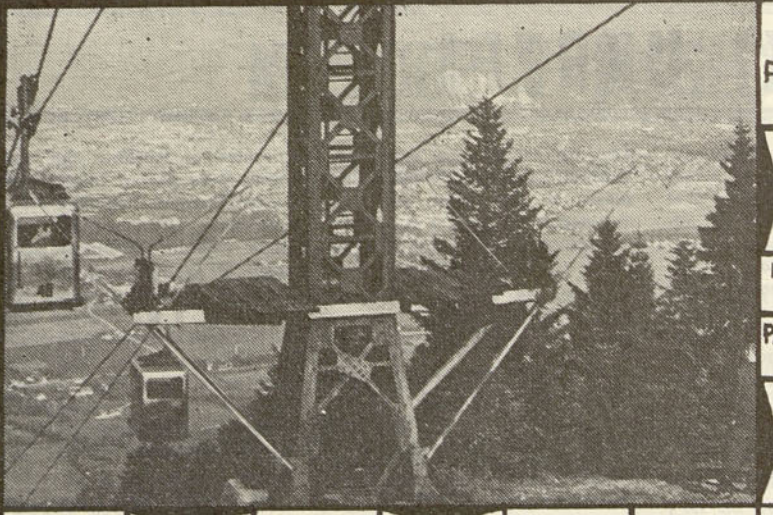
ganizacijo, v kateri sem delal in na sodelavce, s katerimi sem preživel veliko skupnega.

Vsem želim veliko poslovnih uspehov v letu 1979 in v bodoče.

Drago Petkovič

»ALUMINIJ« izdaja delavski svet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Viktor Markovič — predsednik, Franc Meško — odgovorni urednik, Srdan Mohorič, Djordje Panzalo, Viktorija Petauer, Stane Medik — Fotografije: Stojan Kerbler, dipl. ing. Tehnični urednik Franček Štefanec — Tisk: ZGEP »Pomurski tisk«, TOZD tiskarna, Murska Sobota — Člani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno — Rokopisov in slik ne vračamo.

Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju Sekretariata za informacije pri IS Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1975. Naklada 2700 izvodov.

				FOSFOR	VSEGA DOVOLJ, IZOBILJE	KRAJ PRI MARIBORU	MESTO V KANADI	SKALINA, ČER	MESTO V MEHIKI	ZALIV NA ŠKOTSKEM
				F		L				
				MESTO V ZDA		A				
				PARTNERICA MOŠKEGA		Č				
METER	M	TONA	T	ŠOLSKA KNJIGA Z RAČUNI	REDKO ŽENSKO IME		E			
REKA MED SZ IN KITAJSKO		MESTO V MEHIKI			NOVAK JOŽE	N	J	MESTO V ROMUNIJI		
BIVŠI NOGOMETAS DINAMA				A	MESTO NA FILIPINIH			MESTOV SVICI		
SPRINTER IZ KARLOVCA				Č	A				KISIK	MESTO V ALŽIRU
ROČNI MINOMET				V	R				ZLATO	
MESTO IN PRISTANIŠČE NA NORVEŠKEM				N	VRSTA PASTE ZA ZOBE	DOMAČE MOŠ IME			LOGAR NACE	
						LETovišče V MEHIKI			LITER	L
POLMER	R	OBRATNIK LES-STROKE		I				KOLAE KRUHA		
		DELAVEC V SOLINAH						RDEČI KRIŽ	H	L
STANE SEVER	S	S	VRSTA TISKARSKIH ČRKA	C					ZNAN ANGLESKI	ŠPANIJA
			RAMPA, BARIKADA						ADMIRAL	BURMANSKI OTOK
PLANINA ZNANA IZ NOB		O		A				VRSTA ZAJCEV		
								MESTO NA ŠVEDSKEM		
SKANDINAVSKO MOŠ. IME		L		REDKEJŠI NAZIV ZA STAREGA OČETA				MUSLI-MANSKO MOŠKO IME		
SESTAVIL: KRAPŠA JANKO	IVAN POTRČ		P	TONOVSKI NAČIN				OTOK V ITALIJI		
	CIMOSOV AVTO			GRŠKA ČRKA				ZDRAVILIŠČE V BELGIJI		
KOMAR, KI PRENAŠA MALARIJO		N							SUBOTICA	ORANJE
									ROGER RUUD	
SLOVENSKI DRUŽBENO POLITIČNI DELAVEC		A						VRSTA ZITA	R	O
								VZHOD		
IRSKA REPUBLIKANSKA ARMADA	I	R	A	LASTNIK TOVARNE	T	O	V	A	N	A